

P E D A G Ó G I A I P R O G R A M

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

**„Igazságot szólni szeretetben”
(Székács József)**

2024

I. Tartalom

I. Bevezető	4
I.1 Az intézmény küldetésnyilatkozata.....	4
II. Az óvoda pedagógiai programja (1. sz. melléklet)	5
III. Az iskola pedagógiai programja.....	5
III.1 Nevelési program	5
III.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	5
III.1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
III.1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	15
III.1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	18
III.1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai	21
III.1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	22
III.1.7. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban.....	30
III.1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	30
III.1.9. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata	33
III.1.10. A tanulói felvételi, átvételi kérelmek teljesítésének – az Nkt-ban foglalt előírások keretein túli – sorrendjére vonatkozó helyi szabályok	36
III.1.11. Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	37
III.1.12. Honvédelmi nevelési terv	39
III.2 Helyi tanterv.....	41
III.2.1. A választott kerettanterv megnevezése	41
III.2.2. Kötelező tanórai foglalkozások.....	41
III.2.3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	46
III.2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	46
III.2.5. A nevelési célok intézményi szintű megvalósítása	49
III.2.6. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek	51
III.2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	55
III.2.8. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül történő választás szabályai.....	56
III.2.9. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése.....	56
III.2.10. A középszintű érettségi vizsga témakörei	57
III.2.11. A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének és értékelésének módjai	57
III.2.12. A tanulók teljesítményének értékelése	58
III.2.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	62
III.2.14. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	62
III.2.15. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	63
III.2.16. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	65
III.2.17. Pályázatok	66
IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	66

IV.1 A pedagógiai program bevezetésének kezdete az intézményben.....	66
IV.2 A pedagógiai program értékelése és felülvizsgálata	67
IV.3 A pedagógiai program nyilvánossága	67
IV.4 A pedagógiai program szabályozási körét meghatározó jogszabályok	67
V. Kiegészítés a pedagógiai programhoz.....	67
VI. MELLÉKLETEK	68

I. BEVEZETŐ

Az iskola pedagógiai programja képezi az intézményben folyó nevelő-oktató munka tartalmi, szakmai alapjait.

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium múltjában gyökerező, a jelen elvárásokra és állapotokra alapozó, és mindannyiunk jövőjét meghatározó pedagógiai programját az intézmény nevelőtestülete a legjobb tudásával és meggyőződésével készítette el, mely – a részét képező helyi tantervekkel egységben – rögzíti az iskolánkban folyó oktató és nevelőmunka legfontosabb mutatóit. E program mérce, amelyhez viszonyítva a fenntartó méri az iskola teljesítményét. E dokumentumban tájékoztatjuk az iskola használóit (a szülőt és a tanulót) arról, hogy milyen iskolázást remélhet az, aki intézményünkbe iratkozik be. Egyben tájékoztatja a munkába álló pedagógust arról, hogy iskolánkban milyen irányultságú oktatás folyik.

Iskolánk 1996 óta áll az evangélikus oktatás-nevelés szolgálatában. Újraindulása óta százak sajátították el falai között azt a krisztusi alapokon nyugvó tudást és világlátást, melyre mindenkor bátran építhetik kiegyensúlyozott egyéni és családi életüket. Hogy mennyire szükség van a világos és egyértelmű keresztyén erkölcsi nevelésre, azt naponta tapasztaljuk. A jövőt csak gyermekeinken, fiataljainkon keresztül vagyunk képesek befolyásolni.

Mint a város egyetlen olyan intézménye, amely az óvodáskortól az érettségiig fogadja a diákokat, lehetőséget kínálunk azoknak a hívő (és nem hívő) családoknak, akik gyermekeik számára nem csak a magas színvonalú tudást, de a keresztyén szellemben folyó nevelést is szeretnék biztosítani. Iskolánk mindkettőhöz megfelelő háttérrel rendelkezik.

Vállaljuk a felekezeti elkötelezettséget, de – az ökumenizmust szem előtt tartva – nyitottak vagyunk más keresztyén egyházak felé is.

Városunk történetében az ágostai hitvallású evangélikus egyház életének alakulása nem csak egybeesett a település alakulásával, hanem hosszú időn keresztül egy is maradt. A vallásuk miatt üldözött zombai telepesek tanítójuk vezetésével érkeztek az ekkor még lakatlan pusztaságba, és elsőnek iskolát építettek.

Az orosházi evangélikus iskolaélet újjáéledésének lehetőségét teremtette meg az 1990-ben bekövetkezett rendszerváltozás. Kárpótlásként illetve csereingatlanként megkapta az egyház a Hajnal utcai óvodát, illetve 1992-ben az egyházi gimnázium telkén épült 2. sz. Általános Iskolát. 1996-ban megtörtént az Orosházi Evangélikus Általános Iskola alapítása, s ezzel párhuzamosan készültünk az evangélikus gimnázium elindítására is. 1998-ban hatosztályos gimnáziumi, majd 2000. szeptember 1-jén négyosztályos gimnáziumi képzés is beindult iskolánkban.

Az 1992-ben újrainduló evangélikus iskolánkban az oktató-nevelő munka során igyekeztünk az evangélikus egyházi iskolai nevelésben rejlő, egyedi evangélikus jelleget megvalósítani, a keresztyén nevelés nemes hagyományait követni. Orosházán ez különösen nagy hangsúlyt kap, mivel elődeink becsülték a tudományokat, felismerték, hogy egyedül kegyelemből, egyedül hit által, egyedül Krisztuson át lehet eljutni a szeretet Istenéhez (Sola Gratia, Sola Fide, Solus Christus). Így természetesen a szeretetet, a krisztusi szeretetet állítottuk iskolai nevelésünk középpontjába.

I.1 AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA

*Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.
(Péld. 22,6)*

Iskolánk küldetése, hogy a keresztyén emberképből kiindulva a teljes személyt szólítsa meg. Ezért célunk, hogy diákjaink iskolánk falai között megtalálják a számukra megfelelő kihívást a magas szintű oktatás, a személyes hit és elköteleződés, a közösség, a művészetek és a sport területein egyaránt. Ennek megfelelően a tanárok és diákok együtt munkálkodnak azon, hogy a jövő nemzedék felnőtt keresztyénként otthonra találjon a teremtett világban. Olyan környezet

kialakítására törekszünk, amely arra bátorítja a diákokat, hogy vessék alá magukat Isten uralmának az Ő világa fölött; hogy igyekezzenek tehetségük maximális hasznosítására minden tanulmányi, társadalmi és művészi tevékenységben; és hogy istenadta tehetségüket személyiségük fejlődése során fordítsák Isten szolgálatára és az Ő dicsőségére.

Ma, amikor oly sok követelményt kell teljesítenünk, gyakran megfélemlítünk arról, hogy elcsendesedjünk, s egy kicsit más szemmel tekintsünk feladatainkra, gyermekeinkre. Emlékezzünk arra, hogy Isten képmására születünk erre a világra mindannyian, bár különböző adottságokkal. Az egyéni tanulási stílusok megismerésével, különböző tanítási módszerek használatával, a gyermekeket olyan területen kell fejleszteni, amelyben erőssége, tehetsége megmutatkozik és kibontakozik, s amely segítségével a gyermek Isten jó szolgája lehet, s a megfelelő módon tud majd uralkodni a teremtet világ felett.

A névadó példája

Székács József Orosházán született, templomunkban keresztelték meg, első iskoláit Orosházán járta ki, teológiát tanult Sopronban, pesti magyar lelkész, majd evangélikus püspök lett, egyházi író, költő, műfordító volt, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, akit „az ország papjaként” ismertek. A legrövidebben így választható fel az orosházi tímármester fiaként született Székács József életpályája.

Amikor úgy döntött az iskola, hogy Székács József nevét szeretné fölvenni, talán a leghíresebb orosházi születésű honfitársunk nevének kiválasztásán túl hosszú távú programot is meghatározott az intézmény számára. Méltónak lenni egy ilyen névhez több mint egyfajta létezés, program és kemény feladat is egyben. Ettől kezdve az iskola már nem egyike az evangélikus iskolának, hanem „a Székács”. Ha azt szeretnénk, hogy ez a különlegesség ne csak a névből fakadjon, akkor különlegeset is kell produkálni érte.

Fontos küldetésünk, hogy a név és annak viselője, az iskola egymásra találtak. A Székács név hatalmas erkölcsi tőke, s az iskolának kötelessége, hogy ezzel jól sáfárkodjon. Legyen lámpás, szolgáljon töretlen hittel és elhivatottsággal, miként Székács József is tette!

Székács József azok közé tartozott, akiknek az élete és a hite egy. Egyéniségének egyik legmegragadóbb vonása ez. Ezért volt hiteles ember. Hitét élete igazolta, amelynek Történelmi Lajos így állít emléket:

**"Székács meghalt; ámde a szelleme el nem enyészik,
Munkájára tekints - s láthatod: ő ma is él!"**

II. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA (1. SZ. MELLÉKLET)

III. AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

III.1 NEVELÉSI PROGRAM

III.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

AZ EVANGÉLIKUS ISKOLA TEOLÓGIAI-PEDAGÓGIAI ALAPVETÉSE

A Magyarországi Evangélikus Egyházban elkötelezettek vagyunk az oktatási-nevelési küldetésünket szolgáló iskolánk fenntartásában és működtetésében. A **Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban** csak Krisztusra figyelő Isten-hitünk vezérelhet minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus iskola legfontosabb egyedi alapjai a következők.

A megközelítés

Az evangélikus iskolában a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus iskolában alapvetően nem a teljesítmény határozza meg az egyes ember értékét. Személyes elköteleződésünk a ránk bízottak iránt nem függ elért tanulmányi eredményeiktől. Ebben az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának, az önálló döntésekre való nevelésnek, az igényes tanulmányi munka magas színvonalának kulcsát.

Ezért iskolánk

arra törekszik, hogy megismerje és elfogadja tanulói teljes személyiségét, és lehetőségeinek távlatát szem előtt tartva végezze napi munkáját. Ennek érdekében a diák-tanár, diák-diák, szülő-tanár és tanár-tanár kapcsolat magas minőségére törekszünk. Figyelünk arra, hogy az oktatás minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson munkája végzéséhez és saját kiteljesedéséhez.

A döntéshozatal

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus iskola szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában elsősorban nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli aktuális döntésekhez ragaszkodik, melyeket nem akar ettől független törvénnyé tenni. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni tanulóiban.

Ezért iskolánk

olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amelyek esélyt adnak a hit megerősödésére. Diszkréciót, védelmet, személyességet nyújtunk tanulóinknak a hit megélésére. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, iskolalelkészeink, tanáraink nem hatalmi helyzetből, hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

A Biblia

Az evangélikus iskola a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtévői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartja az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós foglalkozást, a benne olvasottak aktuális megértését, hogy Isten igéje szabjon irányt és mértéket gondolkodásának és cselekedeteinek.

Ezért iskolánk

minden tanulót eljuttat a magabiztos bibliahasználat szintjére. Tanáraink a Bibliát a technikai használaton és tárgyi ismereteken messze túlmutató forrásként és alapként láttatják, mely Krisztusra mutat, s melyen keresztül Isten keres minket.

A közösség

Az evangélikus iskola Krisztus lelkiületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség tagjai arra hívtak el, hogy Krisztus tanítványaivá, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek

részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya. Ugyanakkor tanítványaink – ha kell – legyenek képesek felmutatni evangélikus hitüket és képviselni keresztény értékeiket a kor kihívásaiban.

Ezért iskolánk

nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, a tanulmányi versenyek megnyerése vagy a jó magaviselet áll. Amikor tanulóinkat elfogadásra, megbocsátásra, a társadalmi előítéletek elvetésére, a megalázottak és megszorítottak védelmére neveljük, akkor Krisztus embereiként tesszük ezt. Így segítjük őket az emberi értékek csendes és határozott képviselésére.

III.1.1.1. Evangélikus önazonosságunk

Mi, akiket Isten kegyelme szabadabbá tett, Jézus Krisztusban élő közösség vagyunk, és közösen munkálkodunk egy igazságos, megbékélt és Istenben összhangra lelt világot.

Az evangélikus önazonosság a Bibliában és az egyház történelmi hagyományaiban gyökerezik.

Evangéliumi. Életünkkel, tetteinkkel és szavunkkal hirdetjük Jézus Krisztus életének, kereszthalálának és feltámadásának örömhírét. Tanúságot teszünk arról, hogy bűneink és hibáink ellenére Isten feltétel nélkül elfogadott bennünket: Jézus Krisztusért, pusztán kegyelemből megbocsátotta minden vétünköt, igaznak tekintett bennünket és a megszentelődés útjára vezette lépteinket

Közösségi. Életünket az Egyház közösségében éljük, melynek középpontja a Szentháromság egy Isten köré szerveződő istentiszteletünk. Az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása egyszerre hivatásunk és létünk forrása.

Szolgáló. Jézus Krisztus ugyanis a hit által szabadabbá tett bennünket arra, hogy felebarátainkat szeressük és segítsük. Társadalmi szolgálatunk és a teremtvédelem szerves részét képezi evangélikus önazonosságunknak.

Hitvalló. Az evangélikus egyház vallja, hogy életének, tanításának és szolgálatának egyetlen forrása és mércéje az Ó- és Újszövetségből álló Szentírás, az ökumenikus hitvallásokat és az evangélikus hitvallási iratokat pedig Isten Igéjének megnyilvánulási formáinak tartja.

Ökumenikus. Hitet teszünk az „egy, szent, egyetemes és apostoli Egyház” mellett és elkötelezzük magunkat, hogy tevékenyen szolgáljuk és előmozdítjuk a keresztény egységet, és közösen tanúskodunk Jézus Krisztus evangéliumáról. A keresztények közötti egységen munkálkodunk a teológiai képzés és kutatás, a párbeszéd és a közös programok eszközeivel.

III.1.1.2. Nevelési értékeink

Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték. Pedagógusként is Hozzá mérjük magukat, Őt követjük, Tőle tanulunk, és a ránk bízott fiatalokat is a tanítványi élet útján vezetjük. Közös törekvésünk, hogy semmit ne helyezzünk Isten elé, egész életünk során keressük Isten közelségét és fölállaljuk akarátának megvalósítását.

Jézus Krisztus a következő parancsolatot adta tanítványainak: **„Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket.” (Jn 15,12)** A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabadabbá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretetvezérelten valósul meg.

Luther Márton mondta: „A keresztény ember szabad ura mindennek, és nincs alávetve senkinek. A keresztény ember készséges szolgálja mindennek, és alá van vetve mindenkinek.” A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetszerűleg mindig felelős és elkötelezett.

Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkeszi, pedagógusi, a gyermeki, a tanulói és a szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a krisztusi szeretet szabadságát, hogy e képmás minél felismerhetőbben ragyogjon arcunkon.

Az evangélikusság a történelmi sajátosságai miatt is mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy önazonosságát a kisebbségek hagyományainak föl vállalásával, sajátos jellemzőinek elismerésével, érdekeinek képviselésével összhangban szemlélje.

Minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhesen hátrányos megkülönböztetés nemzetiségi, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította eléink a gyermekeket. „Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom” (Zsolt 127,3). A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztyén nevelés során teljessé válhat igazán.

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. Az egyéni kiindulópontból igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és a fiatalok képességeit és tehetségét.

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a csoport-foglalkozásokon és hittanórákon.

Éltrevaló

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén.

A kiemelkedő elméleti fölkészítés mellett hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd viszálykezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a szociális érzékenység fejlesztésére és a teremtett világ védelmére.

A gyermekeket és a fiatalokat megismertetjük az Egyház számos szolgálati területével, és a közösségi szolgálat keretén belül lehetőséget biztosítunk számukra, hogy önkéntesként bekapcsolódjanak egy vagy több egyházi munkaágba.

Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztyén felekezet létét és a tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztyények „mindnyájan egy legyenek” (Jn 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő, egységes keresztyén tanításokat és értékeket.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

Az iskola a köznevelési törvény és a Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási intézményeiről szóló törvény szerint működik. Oktató-nevelő munkánk Isten igéjén építkezik.

Ez az a fundamentum, amely meghatározza nevelési koncepciónkat. Gyermekszemléletünk lényege, hogy Teremtőnkben egymásnak testvérei vagyunk. A gyermek elsősorban Istentől függő autonóm ember, akiben a nevelőnek ezt tisztelnie kell. Ugyanakkor a gyermeket is

tiszteletre, figyelmességre, szeretetre kívánjuk nevelni, jó szokások betartására, szüleivel, nevelőivel, felnőttekkel és társaikkal egyaránt.

Iskolánk nevelési koncepciója a keresztyén erkölcs hitbeli tételeire, alapjaira épül. A **tízparancsolatot** alapul véve, a lutheri értelmezés segítségével a mindennapi gyakorlatra lebontva, parancsolatonként haladva határozzuk meg az alapvető erkölcsi normákat a gyermek számára, mely természetesen a felnőttek, az iskola dolgozói számára is a kijelölt, követendő út.

Ne legyen más Istened!

Ne légy babonás! Ne becsüld túl önmagadat, az anyagi javakat, az üres, értéktelen időtöltést! Ne csüggedj el, hanem cselekedj jót! Ne legyenek bálványaid! Bízzál Istenben! Vagy inkább így: Istenben bízzál!

Ne vedd hiába Istened nevét!

Ne esküdj, ne átkozódj, ne szitkozódj, kerüld a csúnya beszédet!

Szenteld meg az ünnepnapot!

Szabadidődet töltsd értelmesen, foglald le magad hasznos tennivalókkal, kerüld a számodra tiltott, életkorodnak nem megfelelő helyeket! Látogasd az istentiszteletet!

Tiszteld Atyádat és Anyádat!

Szüleiden kívül tiszteld még nevelőidet és az érted fáradozó felnőtteket is!

Ne ölj!

Ne bánts másokat, szeresd társaidat, kerüld a békétlenkedést, ne okozz másoknak fájdalmat, szomorúságot! Ne bántalmazz másokat tettelesen!

Ne paráználkodjál!

Becsüld meg és értékeld a szerető családi közösséget! Ez legyen számodra is a követendő példa! Tegyél azért, hogy a Te családod is ilyen legyen! Öltözködj szerényen, ne kihívóan! Iskolán belül és kívül tanúsíts tiszta, erkölcsös viselkedést!

Ne lopj!

Munka, fáradtság nélkül, hamis úton ne szerezz javakat, előnyöket! Segíts a rászorulókon, ha módodban áll, jó szívvvel adakozz! Ne lopd a napot! Dolgozz, tanulj becsületesen!

Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot!

Mondj igazat, ne rágalmazd társadat, ne szöld meg a háta mögött, ne hallgasd meg a másokat becsmérőket!

Ne kívánd felebarátod házáat!

Ne kívánd felebarátod házastársát, bármiféle tulajdonát!

Ne irigykedj másokra! Tudj örülni annak, amid van: barátoknak, játéknak, ajándéknak! Becsüld és szeresd társaidat, azt is, aki nálad szegényebb, azt is, aki jobb módon él! Találd meg mindig azt, aminek örülhetsz, ne panaszkodj, ne elégedetlenkedj fölöslegesen vagy ok nélkül!

Amennyiben vétkezünk, rosszat cselekszünk, hitünk szerint van bűnbocsánat. Ha a nevelői fáradozás ellenére bárki helytelenül viselkedik, próbáljuk elérni nála az őszinte megbánást, a bocsánatkérést.

Belülről átélte erkölcsiség kialakítására törekszünk. Figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, és arra törekszünk, hogy a becsületesen végzett munka öröme, az erkölcsös, tisztességes életvitel legyen a cél gyermekeink számára. Az a reményünk, hogy a fiatalok az intézményből kikerülve tiszta gondolkodású, szilárd erkölcsű felnőttek legyenek, akik tudnak választani a jó és rossz, igaz és hamis, helyes és helytelen között, így egyházuknak és hazájuknak hű és értékes polgárai lesznek.

III.1.1.3. A hitoktatással kapcsolatos alapelvek:

Az óvodai nevelésbe és az iskolánk tanrendjébe szorosan beépül a **hitoktatás**, melyet felekezet szerinti megosztásban (az iskolában) igyekszünk biztosítani a tanulónak. A hittant heti 2 órában tanítjuk, kivétel az általános iskola 1. évfolyama, itt a hittanórák száma heti 1 óra. Az egyházi iskolában a hitoktatásnak hiteles teológiai-tudományos alapokon kell nyugodnia. A teológia, mint tudomány ugyanúgy tanulható, mint bármely más tárgy. A hittani és vallási

ismereteket éppen ezért nem világnézeti kategóriának tartjuk, hanem a humán nevelés elmaradhatatlan információrendszereként értelmezzük.

A hitoktatás egyértelmű és nem titkolt célja az élő hitre vezetés. A hit azonban nem osztályozható, nem erőltethető, el sem várható. A Jézus Krisztusban való hit a Szentlélek ajándéka.

A hittanóra keretén belül csak a döntéshez szükséges ismeret átadása történhet meg, illetve a hitoktató személyes bizonyoságtétele hangozhat el, minden presszió nélkül. A hitoktatótól viszont kötelezően elvárjuk a személyes hitbeli – és nem csupán „vallásos” – elkötelezettséget!

Az egyházi iskolában a hitoktatás a gyülekezetbe való beilleszkedést célozza, de azt kötelezővé nem teheti. A munkarendben rögzített kötelező templomlátogatási alkalmakon kívül – tanévnyitó illetve tanévzáró istentisztelet, stb. – nem kérhető számon a rendszeres templomba járás. A fenntartó gyülekezet és a más felekezetek számára lehetővé kell tenni a tanulókkal való kapcsolat felvételét. Oroszáján ennek egyik, már működő formája a "Sámuel csoport" tevékenysége, mely segíti, kíséri a hitoktatást, de önkéntes alapon.

A hitoktatás két alappillére tehát

- az egyértelmű, határozott és hiteles ismeretátadás,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartó tapintat (tolerancia, amely nem jelenti devianciák elviselését).

A mindennapokhoz szervesen kapcsolódnak egyházi iskolai **hagyományaink**, szokásrendszerünk:

- közös, hétkezdő áhítatok lelkészi szolgálattal,
- a napkezdő áhítatok az osztályfőnökkel,
- csendesnapok,
- egyházi alkalmak,
- családi istentiszteletek,
- havonta egy közös istentisztelet,
- tanévnyitó és -záró istentiszteletek.

III.1.1.4. További alapelveink, céljaink, feladataink

Alapelvünk: A biztos, alkalmazható tudás megalapozása.

Színvonalas, következetes oktatás a tanulók egyéni képességeinek megfelelően. Személyre szóló szeretetteljes bánásmóddal, következetességgel, türelemmel, hitelességgel, a pedagógusok egymás iránti szeretetének példájával, a családokkal való összefogás által kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket.

Célunk, hogy nevelő-oktató munkánk eredményeként tanulóink olyan emberi, személyiségbeli és tudásbeli értékekkel kerüljenek ki az életbe, amelyek egy hívő emberhez méltóak, és amelyek által a társadalmi életben, a társas kapcsolatokban helyt állnak.

Feladataink:

A célok elérése érdekében végzett feladataink végrehajtása során olyan módszereket, eszközöket, eljárásokat alkalmazunk, amelyek megfelelnek egyházi iskolánk alapelveinek. A keresztyén pedagógus tudja, milyen fontos maga a tanulási folyamat a diákok aktivitásának és felelősségének előmozdításában. Azt akarja, hogy az osztályterem kreatív és érdekes hely legyen. Tudja annak az idejét is, hogy önállóan dolgozzanak. A kooperatív tanulást akkor alkalmazzuk helyesen, ha nem váltunk ki vele minden frontális tanítást és önálló munkát. Igyekeznünk kell megteremteni az egyensúlyt a magyar oktatás hagyományai és a mai kor megújulási igényei között. Ennek érdekében feladatunk:

- Az elemi műveltségbeli alapok megteremtése.
- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Hatékony tanulási stratégiák megtanítása.
- Önálló tanulás és önművelés alapozása.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások (kooperatív technikák, projektmódszer, kompetencia alapú programcsomagok stb.) alkalmazása.
- Magas színvonalú anyanyelvi kultúra elsajátítása (szép magyar beszéd, olvasási kultúra

kialakítása).

- A kommunikációs képesség sokoldalú fejlesztése, önálló véleményalkotás, érvelés tanulása.
- Humán és reál értékek egyenrangúságának, egyensúlyának biztosítása.
- Korszerű társadalomtudományi ismeretek megalapozása.
- Korszerű természettudományos ismeretek megalapozása.
- A digitális írásbeliség elterjesztése, digitális készségek fejlesztése, digitális tartalmak, eszközök használata a mindennapokban.
- Az internet tudatos és szelektív használatára nevelés.
- Idegen nyelv alapszintű és középszintű elsajátíttatása, nyelvtanulási kedv és tényleges tudás fokozása.
- Könyvtárhasználati szokások, ismeretek kialakítása.
- Művészeti nevelés, valamely művészeti ágban szerzett képesség, kreativitás továbbfejlesztése.
- A magyar kulturális örökség értékei mellett tanuljanak meg értékelni más kultúrákat is.
- Tudatos fogyasztói szerep betöltésére történő nevelés.
- A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal történő speciális foglalkozás.
- A sikeres továbbtanulás megalapozása.
- Felkészítés az iskola által javasolt belső vizsgákra.
- Életkornak, fejlettségnek megfelelő szellemi terhelés biztosítása.

Az egyes területeken a megfelelő munkaközösségek meghatározzák az adott terület egységes eljárásait, módszereit, ugyanakkor teret engedünk a pedagógusok módszertani szabadságának is. A pedagógusok módszertani kultúráját továbbképzések szervezésével, illetve a pedagógiai programunknak megfelelő továbbképzéseken való részvétel biztosításával fejlesztjük.

Alapelvünk: Hagyományok tisztelete és ápolása.

Célunk: A környezetért érzett felelősség és a magyarságtudat erősítése.

Feladataink:

- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének, nemzeti hagyományainak, nemzeti kultúránknak megismertetése, emlékeink tisztelete, ápolása, megbecsülése.
- A diákok ismerjék meg a magyarság, városuk és iskolájuk múltját, hogy képesek legyenek alakítani a jelenét.
- Feladatunk, hogy egészséges identitású, magyarságára büszke, saját kultúráját ismerő diákok kerüljenek ki az iskolából.
- A tanulók szülőhelyhez és hazához való kötődése erősödjön az iskolában.
- Az intézmény és a család kapcsolatának ápolása, a kölcsönös bizalomra épülő párbeszéd kiépítése és fenntartása.
- A tanulók környezetének rendben tartására, védelmére irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- A természeti és mesterséges környezet ápolása és megóvása.
- Az ember és a természet kölcsönös egymásra utaltságának megismerése, korszerű ökológiai szemlélet kialakítása.
- Népi kultúránkkal való megismerkedés (pl. a rajz-, ének-, történelem-, irodalomórákon, kézműves foglalkozásokon, hon- és népismeret órákon).

III.1.1.5. A NAT elvárásainak megfelelő feladataink

- **Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi fejlesztése**

A gondolatok, érzések és a tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezése és az értelmezés képességének kialakítása – otthon, szabadidőben, a későbbiekben pedig a munkahelyen is.

Törekszünk arra, hogy diákjaink gondolataikat, érzéseiket és a tényeket szóban és írásban egyaránt képesek legyenek megérteni és kifejezni anyanyelvüktől különböző nyelve(ke)n, illetve az iskola tanítási nyelvén, az egyéni igények és szükségletek szerint.

- **Matematikai gondolkodási kompetencia fejlesztése**

A matematikai kompetenciák, az ezekkel kapcsolatos tudás, képességek, készségek kialakítása, ezzel kapcsolatos módszerek megismertetése. Szöveges feladatok megoldása által az értő olvasást, releváns információk kiválasztásának készségét alakítjuk ki. A matematikai logika, algoritmikus gondolkodás fejlesztésével segítjük az ok-okozati összefüggések felismerését, rendszerező, analízis képesség kialakulását. Fejlesztjük a világos, tömör, pontos kifejezőkészséget, a vitakészséget, érvelési képességet.

Hangsúlyos szerepet kap a problémamegoldás, az alternatív megoldások keresése, a lehetőségek és az esélyek felmérésének képessége.

A matematika tanulása fejleszti a kitartást, pontosságot, a figyelem és a fegyelmezettesség képességét. A tanuló matematikai ismereteit alkalmazni tudja az életét befolyásoló döntései megalapozásában, meghozatalában, a várható következmények mérlegelésében.

- **Digitális kompetencia fejlesztése**

Az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatára való képesség (a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban is), az információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazásához kapcsolódó készségek, a multimédia technológiájú információk kereséséhez, értékeléséhez, tárolásához, létrehozásához, bemutatásához és átadásához szükséges képesség kialakítása, valamint az internetes kommunikációban és a hálózatokban való kritikus és felelős részvételre történő nevelés.

- **Személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése**

A társadalmi életben hatékony és konstruktív viselkedésformák és konfliktuskezelő magatartásmód, a hatékony személyes és csoportos érintkezés képességének kialakítása.

- **Munkavállalói, vállalkozói kompetencia fejlesztése**

A változáshoz való pozitív viszonyulás, az egyén saját (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalásának képessége, a célok kitűzésére és megvalósítására irányuló képesség, valamint a sikerorientáltság kialakítása.

- **Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság fejlesztése**

Gondolatok, élmények és érzések különféle módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet által – történő kreatív kifejezési módjainak kialakítása.

- **A tanulás kompetenciái**

Saját tanulás önállóan és csoportban történő szervezési és szabályozási képességének, a hatékony időbeosztás, a problémamegoldás, az új tudás elsajátításának, feldolgozásának, értékelésének és beépítésének, valamint az új ismeretek és készségek különböző kontextusokban – otthon, a munkahelyen, az oktatásban és képzésben – történő alkalmazási képességének kialakítása.

III.1.1.6. A digitális kompetencia, mint kiemelt terület

A digitális kompetencia – vagy még inkább kompetenciák – az a terület, amely talán a legdinamikusabb fejlődést, alkalmazkodást várja el diáktól és pedagógustól egyaránt. A 2020-ban ideiglenesen bevezetett tantermen kívüli, digitális munkarend komoly kihívás elé állította az intézményeket, de alkalmat is adott a digitális kompetenciák fejlesztésére, mintegy katalizálva a folyamatot.

A digitalizáció az oktató munka folyamatában, a pedagógus adminisztrációs tevékenységében, az iskola külső és belső kommunikációjában, továbbá az intézmény működésének számos egyéb területén egyre nagyobb teret nyer. Iskolánk digitális munkarend esetén érvényben lévő digitális protokollja számos olyan elemet tartalmaz, amely – némi módosítással – hagyományos, tantermi munkarendben is alkalmazható. A pedagógus minősítés, önértékelés, tanfelügyelet során, a pedagógus-kompetenciák indikátorai között is egyre

hangsúlyosabban jelenik meg a digitális kompetenciaterület. A nevelő-oktató munka minden olyan mozzanatában, ahol az ésszerűség és életszerűség azt megkívánja, a digitális kompetenciák egyre hangsúlyosabb alkalmazása felé kell elmozdulnunk, ügyelve arra, hogy a digitalizáció soha ne váljék öncélú folyamattá.

A digitális munkarend első bevezetésekor intézményünk IKT-munkacsoportja létrehozta azt a keretrendszert, amelybe az iskola minden pedagógusa és tanulója integrálható. Ez a digitális rendszer alkalmas egyrészt a mindennapi operatív feladatokkal összefüggő rendszeres kommunikáció bonyolítására – intézményi, munkaközösségi, osztály- és személyes szinten egyaránt. Másrészt ez a digitális rendszer alkalmas online oktatási-tanulási tevékenység folytatására is, úgy audio- mint video-kommunikációval, statikus és dinamikus tananyagmegosztással.

A digitális technológia alkalmazása ugyancsak megjelenik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók oktatásában, nagyban elősegítve pl. az egyéni munkarendben tanuló diákok integrációját és hatékony tanítását.

Prioritásként kezeljük a pedagógusok digitális kompetenciájának folyamatos fejlesztését, amely a Magyarországi Evangélikus Egyház Digitális Oktatási Stratégiája keretében komoly lendületet kapott. Mind a már lebonyolított eszközbeszerzések – laptopok a pedagógusok számára, a tanórákon használható táblagépek –, mind pedig az IKT-munkacsoport tagjai által vezetett belső továbbképzések azt a célt szolgálják, hogy pedagógusaink digitális kompetenciái fejlődjenek és ehhez a megfelelő eszközök is rendelkezésre álljanak.

Sokan sokféleképpen viszonyulunk a digitalizációhoz és annak a nevelés-oktatás terén megjelenő kihívásaihoz, és nem is szükségszerű, hogy minden tekintetben egyformán alkalmazzuk a digitális eszközöket és tartalmakat. Ugyanakkor minden pedagógussal szemben alapvető elvárás, hogy digitális kompetenciáit a kor és az intézmény elvárásaihoz, továbbá saját képességeihez mértén folyamatosan fejlessze, nyitott legyen a használandó eszközök és alkalmazások minél teljesebb megismerésére annak érdekében, hogy oktató munkáját ezekkel mind teljesebbé és hatékonyabbá tegye. Az önfejlesztéshez, a digitális kompetenciák fejlődéséhez az intézmény – belső és külső képzések szervezésével, lehetőségeihez mértén további eszközfejlesztéssel, valamint folyamatos szemléletformálással – minden támogatást igyekszik megadni, hogy egyetlen pedagógus se maradjon magára ebben a fejlődési folyamatban.

Mindezekkel kapcsolatban az intézményvezetés kiemelt feladata a pedagógusok digitáliskompetencia-szintjeinek meghatározása, majd ennek rendszeres felülvizsgálata a vonatkozó EU-ajánlás alapján, valamint a pedagógusok támogatása az egyénre szabott (ön)fejlesztésben.

III.1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármas egysége: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: **„Ti vagytok a föld sója.” (Mt 5,13)**

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért állítjuk a diákok elé példaként Jézust. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretethimnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú partneri kapcsolatig.

Az iskolának – mint másodlagos szocializációs színtérnek – a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret megsokszorozódott.

Az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek; a társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában. Az iskola a lakosság széles rétegeinek az egészséget megőrző magatartásra kedvező irányú befolyással bírhat. Ezen belül az iskola legfontosabb feladatterülete az elsődleges megelőzés. A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak, mint közösségnek elsődleges szerepe van. A közösség jellemformálásában, a veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók védelmében az osztályfőnök fontos szerepet kap. Ezen kívül az adott szakterületek speciális intézményeivel (Gyermekjóléti Szolgálat) állandó kapcsolatot tartva, a személyiségfejlesztést szem előtt tartva lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk a tanulók érdekében az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítva a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

III.1.2.1. Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.
- A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok.
- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

III.1.2.2. Kialakítandó személyiségjegyek:

- hit és szeretet,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- helyes énkép, önismeret,
- az igazi értékek felismerése, megbecsülése és kiállás mellettük,
- józan, megfontolt ítélőképesség,
- nyitottság mások felé, befogadóképesség,
- szelídség, türelem, alázat,
- alaposság, mértékletesség, önfegyelem,
- a bűnbánatra és a megbocsátásra való készség,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- felelősség magunk, mások és a teremtetett világ iránt.

III.1.2.3. Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd felnőttekkel, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

III.1.2.4. Erkölcsi elvárásaink a nevelőkkel szemben:

A gyermekek nevelése felelősségteljes, örök életre szóló feladat. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmekkel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető felnőttekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük, hiszen az

evangélikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanító tevékenységén, tanúságtételén múlik.

- A pedagógus legyen nyitott minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába, hiszen minden pillanatban értéket közvetít.
- Élete példázza az általa és az iskola által képviselt értékeket, szavai és tettei legyenek összhangban egymással.
- Vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátaival együtt.
- Minden pedagógus belső indíttatásból pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen, a diákok, és kollégáinak tett ígéreteit megtartsa.
- Konfliktusait szeretettel, emberi módon kezelje, törekedjen megoldásra, tudjon megbocsátani.
- Családi élete rendezett legyen.

Ezt a feladatot csak magasan kvalifikált, hitükben elkötelezett, gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. Az intézményben azok a pedagógusok dolgozhatnak – felekezetre való tekintet nélkül – aki elfogadják az iskola evangélikus sajátosságait, tanulmányozzák a Biblia tanításait, munkájuk közben nem tesznek elmarasztaló, sértő megjegyzéseket az egyházra és annak tanítására. Tanítványaikkal együtt részt vesznek az intézmény hitéleti tevékenységében, az egyházi alkalmakon, rendezvényeken segítik a hitoktató munkáját.

Az iskolában dolgozó, más felekezeti hitoktatók is tartsák tiszteletben egyházunk tanításait, iskolánk rendjét, tegyenek eleget az iskola erkölcsi elvárásainak.

Az intézmény vezetésének meg kell teremtenie azokat a feltételeket, amelyek között a nevelőtestület az elvárások szerint dolgozhat. Fáradoznia kell a szeretetteljes, derűs légkör kialakításán. Egymás elfogadása, tisztelete, a türelem és empátiakészség területén példát kell mutatnia, törődnie kell kollégái szellemi, lelki épségével, gondjaikat, problémáikat kezelni kell. Alkalmat kell teremteni a lelki épülésre, a szakmai továbbfejlődésre, meghatározott rend szerint.

III.1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti – minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatói intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.).

III.1.3.1. Az egészség dimenziói

- **Biológiai egészség:** a szervezetünk megfelelő működése.
- **Lelki egészség:** személyes világnézetünk, magatartásbeli alapelveink, illetve a tudat nyugalmanak és az önmagunkkal szembeni békének a jele.
- **Mentális egészség:** a tiszta és következetes gondolkodásra való képesség.
- **Emocionális egészség:** az érzések felismerésének, illetve azok megfelelő kifejezésének a képessége.
- **Szociális egészség:** másokkal való kapcsolatok kialakításának egészsége.

Jézus is beszél az egészségről Máté és Márk evangéliumában is, igaz ő egészen más dimenzióba helyezi az egészséget. Beleérti a lelki mélységeket, devianciákat, összeomlott életeket, tönkrement családokat, bűnöket, mindazt, ami Istentől távol tart bennünket.

"Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek." Máté 9,12

A lelki gyógyulást, kapaszkodót, gyógyszert pedig ő adja meg kereszthalálával, a bűnbocsánattal. Minden "betegnek" gyógyulást ad.

III.1.3.2. Alapelvek, értékek, távlati célok

Az iskolának „minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.” (NAT)

Pedagógusainknak kötelessége hogy, a gyermekek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja.

Célunk, hogy tanulóink az egészségfejlesztéssel kapcsolatban megfogalmazott alapelveinket, az értéknek tartott magatartásformákat elfogadják és meggyőződésből azok szerint cselekedjenek. Alapvető értéknek tartjuk az olyan emberi magatartást, amelyben az egyén óvja saját és társai testi épségét, egészségét, elsajátítja és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, figyelemmel van a fogyatékos társai állapotára, elfogadó és előítélet-mentes magatartást tanúsít.

További alapelveink, értéknek elfogadott gondolataink a feladataink meghatározásához:

- Az egészséges állapot, a harmonikus élet értéknek való tisztelete.
- Helyes döntések az egészséges életvitel kialakításában, konfliktusok megoldásában. Az egészséges életmód kialakítása, a felnőtt és a családi életre, az önálló életvezetésre való felkészítés (hátránykompenzáció az esélynövelés érdekében).
- Megelőző jellegű, folyamatosan végzett egészségfejlesztés.
- Fizikai erőnlét és állóképesség fejlesztése (motiváció).
- Egészséges és harmonikus társas kapcsolatok és közösséghez való tartozás igényének kialakítása.
- A lelki egészség kialakítása, karbantartása, megőrzése (egyéni bánásmód).
- A testi és lelki egészség összhangjának megteremtése.
- Nem egészséges, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás kialakítása.
- A környezet egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőinek és az elkerülés módjainak megismertetése.
- A káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzése.
- Felelős, örömteli párhuzamokra történő felkészítés.

Célunk, hogy az iskolánkban kikerülő fiatalok testileg és lelkileg is harmonikus, embertársaikat tisztelő, káros szenvedélyektől mentes, egészséges életvitelre képes, társkapcsolataiban és családi életében felelős személyiséggé váljanak.

III.1.3.3. Helyzetkép, helyzetelemzés

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos aktuális helyzetkép kialakításához minden tanév kezdetekor megvizsgáljuk a következő területeket:

- Közegészségügyi normatívák betartásának helyzete. NNK (Nemzeti Népegészségügyi Központ) közegészségügyi ellenőrzései.
- Az osztályfőnökök, testnevelők, tantestület, orvos, védőnő, tanuló és szülő együttműködése.
- Iskola-egészségügyi szolgálat helyzete.
- Pedagógiai munkával összefüggő mentálhigiénés ártalmak (iskolai napirend, tanrend zsúfoltsága, szabadidő hiánya).
- Egészségügyi szempontok érvényesülése a korszerű oktatási eszközök (pl. a számítógép) használatakor.

- Az egészséget fenntartó testi nevelés helyzete.
- Tartáshibák, gerincbántalmak megelőzése.
- Egészséggel kapcsolatos ismeretek, az egészséges életmódra nevelés helyzete.
- Életmódelemek (táplálkozás, mozgás, napi tevékenység, közérzet) helyzete.

Konkrét célok

- Olyan iskolai környezet kialakítása, amely biztosítja a tanulók egészséges testi és lelki, szociális fejlődését.
- A tanulók egészségének, testi épségének megőrzéséhez szükséges ismeretek átadásával célunk, hogy lássák be, összefüggés van az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között. Ennek ismeretében válasszák a helyes életmódot.
- Káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzése.
- A környezet egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőinek és az elkerülés módjainak megismertetése.
- A sportolás jelentőségének felismertetése.

III.1.3.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Feladataink, tevékenységeink a célok elérése érdekében:

Az egészséges életre nevelés, az oktatás és a tudatformálás erősítése érdekében, már első osztálytól kezdve a tanulók folyamatosan ismerkednek az emberi test működésével, az egészség megőrzése szempontjából fontos viselkedésmódokkal, szokásokkal. Az egészséges életmóddal kapcsolatos témákkal találkoznak a tanórákon (környezetismeret az 1-4. évfolyamon, természetismeret 5-6. évfolyam, biológia 6-8. évfolyamon, osztályfőnöki óra, valamint a tanórán kívüli tevékenységek, pl. szakkörök, napközi, sportfoglalkozások).

Az egészséges élethez szükséges mozgáskultúra elterjesztése érdekében a következő lehetőségeink vannak: van tornatermünk, tornaszobánk, sportpályánk, kondicionáló termünk. Bőven van lehetőség a mindennapos testnevelésre a testnevelésórákon és a sportkört, a tömegsport kínálta alkalmakon. Tanulóink nagy létszámban tagjai a városban működő sportegyesületeknek. A különböző szintű sportversenyeken nagy számban szerepelnek tanulóink és érnek el kimagasló eredményeket.

Biztosítjuk a törvény által előírt testnevelési órákat, és szükség szerint megoldjuk, ha a tanulót az iskolaorvosi vagy szakorvosi szűrővizsgálat gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalja.

A káros szenvedélyek elleni küzdelem érdekében folyamatos nevelőmunkánkkal tudatosítjuk azok egészségromboló hatását. Tartalmas időtöltéssel (diákklub, játékdélutánok, szakkörök) igyekszünk megelőzni az ezekre való rászokást.

A betegségek korai felismerése érdekében tanulóinknak szűrővizsgálatokat szervezünk. A tankötelezettség végéig az általános iskolába, középiskolába járó tanulók évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és belgyógyászati vizsgálaton vesznek részt. Minden gyermek megkapja a szükséges védőoltásokat. Iskolapszichológus fogadja a lelki problémákkal küszködő serdülőket.

Az egészség megőrzéséhez szükséges készségeket a tanulói aktivitásra épülő módszerekkel, a pozitív példák, minták megerősítésével fejlesztjük. Feladat, hogy a nevelés-oktatás során a tanulók jussanak közvetlen tapasztalatok birtokába, váljon érthetővé és élményszerűvé számukra a pozitív, egészséges életszemlélet.

Az egészségfejlesztési feladatok végrehajtása érdekében a következő módszereket alkalmazzuk:

- Felvilágosító órák szervezése.
- DADA foglalkozásokon való részvétel.
- Ellenszer foglalkozások a 9. évfolyamon.
- Prevenciók foglalkozások külső szakemberek segítségével.
- Az egészséges életmóddal kapcsolatos vetélkedők szervezése, illetve azokon való részvétel.

- Az egészséges életvitelt propagáló pályázatokon, versenyeken, rendezvényeken való részvétel.
- Bekapcsolódás a különböző egészségnevelési programokba.

Résztvevők

1. Belső (tanárok, iskolalelkész, diákok, technikai dolgozók)

Az egészségnevelési programban foglaltak megvalósulásának segítése az iskola minden alkalmazottjának feladata. Az egészséges életvitel kialakításában a pedagógusok és a technikai dolgozók is mintát adhatnak. A diákok aktív közreműködése is szükséges a program megvalósításához.

2. Külső (szülők, iskola-egészségügyi szolgálat, egészségneveléshez kapcsolódó egyéb partnerek, fenntartó)

Legfontosabbnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést, hiszen támogatásuk nélkül nem tudunk eredményes munkát végezni, és talán közvetve rájuk is hatással tudunk lenni.

Az iskola-egészségügyi szolgálat szintén nagyon fontos kapcsolat, hiszen programunk elkészítéséhez és végrehajtásához is sok segítséget tudnak nyújtani. Az egészségnevelési program kialakításához az ő véleményük kikérése kötelező.

Tanesszközök

A tanesszközök tekintetében alapvető elvnek tartjuk, hogy az elfogadott módszerekhez szükséges eszközökkel az iskola rendelkezzen és törekedjen arra, hogy az egészségnevelési program megvalósulása érdekében alkalmazandó tevékenységekhez a folyamatos eszközellátást biztosítsa.

Kommunikáció

Fontosnak tartjuk, hogy az egészségnevelési programunkat megfelelő információáramlás kísérje. Az iskolán belüli és a szülőkkel történő kommunikáció is szerves része a szemléletformálásnak. Erre a célra felhasználjuk a faliújság, a honlap, valamint az iskolanap adta lehetőségeket is. A fentiekén kívül állandó kapcsolatot tartunk mindazokkal a partnereinkkel, akik az egészségnevelési programunkban segítségünkre lehetnek.

Továbbképzés

1. Belső (helyi) továbbképzések történnek a munkaértekezletek keretein belül.
2. Külső továbbképzések az iskola továbbképzési tervében meghatározottak szerint.

III.1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulás olyan sajátosan egyéni, a tanuló aktivitására épülő tevékenység, amely sokféle térben és helyzetben zajlik, hagyományosan azonban jelentősen kötődik az iskolához. Az iskola legfőbb feladata pedig az egyének tanulásának az irányítása, szervezése, támogatása. Ebben a helyzetben akkor tölti be a feladatát, ha diákjai eredményesen tanulnak. Az iskolai élet gerincét jelentő tanórákon zajló folyamatok középpontjában tehát a gyerekek kell állnia. A tanárnak pedig – éppúgy, mint a sport esetében az edzőnek – az a legfontosabb feladata, hogy a gyerek aktív tevékenységéhez, a tanuláshoz megtervezze, megteremtse és megszervezze a lehető legoptimálisabb feltételeket.

A tanulás lényege nem az ismeretek elsajátítása, hanem a személyiség különböző komponenseinek az egyénre jellemző fejlődése. Ehhez a fejlődéshez bizonyos feltételek szükségesek, a pedagógus feladata pedig éppen ezek megteremtése. Egy gyermeknek természetes folyamata a fejlődés. Bár minden gyermek különböző fejlettségi állapotban kerül az iskolába és különböző képességei eltérő ütemben fejlődnek, megfelelő környezetben önmagához képest mindenki optimálisan fejlődik. A gyermeki személyiség optimális fejlődéséhez három alapszükséglet kielégítése szükséges, ezek: a **kapcsolat**, a **kompetencia** és az **autonómia**.

Az ember társas lény. Sok gyerek azért érzi jól magát az iskolában, mert ott barátai vannak, mert szereti a tanító nénit, mert tagja egy olyan csoportnak, ahol számítanak rá. A valahová tartozás érzése, a **kapcsolat** az ember egyik legfontosabb alapszükséglete.

Az öröm, a boldogság, a siker csak az emberre jellemző érzés, amely gyakran éppen a problémák megoldásának, az akadályok leküzdésének az eredménye. A siker az embert újabb problémák megoldására, egyre nagyobb akadályok leküzdésére teszi képessé. A tudat, hogy alkalmasak vagyunk valaminek a megoldására, elengedhetetlen ahhoz, hogy ténylegesen meg is tegyünk azt. Az e fölött érzett öröm aztán további kihívások leküzdésére sarkall. A fejlődés alapja a „meg tudom csinálni” biztos tudata. Ez pedig nem más, mint a **kompetencia** alapszükséglete.

Az egyes ember harmonikus működése, fejlődése elképzelhetetlen önszabályozás nélkül. Ezen képesség működése jelenik meg a döntéshozatalban és a döntéseink következményeinek viselésében. Ez az alapja a személyiség fejlődésének és az egyén közösségben elfoglalt helye alakulásának. Az **autonómia** tehát a személyiség fejlődését nagyban meghatározó alapszükséglet.

Minden gyermek fejlődik, ha része egy olyan **közösségnek**, ahol fontosnak, **kompetensnek** és **autonómnak** érzi magát. Az eljárás lényege éppen az, hogy a tanítók a tanulási folyamat során folyamatosan a gyerekek (minden egyes gyerek) e három alapszükségletének a kielégítésére törekszenek. Ez a hagyományoshoz képest teljesen új szemléletet és gyakorlatot kíván a pedagógustól.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok a személyiségfejlesztéshez hasonlóan az egész iskolai életet átfogják, közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórak: hittanórak, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák.
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, csendes napok, sportkörök, kirándulások, erdei iskolák, klub, stb.
- Diákönkormányzati munka.

III.1.4.1. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőcs erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (pármunka, csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, kooperatív technikák) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Ha diákok csoportban dolgoznak közös célok elérése érdekében, a kooperatív tanulás helyes alkalmazása során nő a diákok tanulás iránti felelőssége, és gyakorolják Krisztus testének egységét is.

III.1.4.2. A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amelyekkel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

III.1.4.3. A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során

Olyan pedagógus közösség kialakítása a cél, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat, csoportokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

- ▶ Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, gyülekezettel, külső szakemberekkel.
- ▶ A közösséget irányító pedagógus feladata az iskolai élet egyes területeihez (játék, munka, tevékenykedés, tanóra, tanórán kívüli tevékenység) kapcsolódó tanulói közösségek megszervezése, tervszerű nevelői irányítása, fejlesztése.
- ▶ Fejlessze az osztályban, csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- ▶ Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.
- ▶ Feladat a gyermeki és tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.
- ▶ Beilleszkedés segítése az új közösségekbe: első osztályba, a kilencedik osztályba, új tanulókat az osztályba, ismétlő tanulót az osztályba.
- ▶ A gyermeki és tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy (nevelői segítséggel) közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél elérése érdekében összehangoltan tevékenykedni és az elvégzett munkát értékelni.
- ▶ Megfelelő kommunikációs, együttműködési készség és képesség elsajátítása (önálló ismeretszerzés, véleményformálás, vélemények, érvek kifejtése, értelmezése, megvédése, kifejezésre juttatásának technikája).
- ▶ A kölcsönös egymásra figyelem fontosságának hangsúlyozása, technikájának elsajátítása.
- ▶ Az osztályban, csoportban kialakuló konfliktushelyzet megoldása, konfliktuskezelési technikák kialakítása, gyakoroltatása.
- ▶ A gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok megismerése, állampolgári jogok ismerete, tisztelete, gyakorlása.
- ▶ A különböző kultúrák megismerése és elfogadása iránti igény felkeltése.

III.1.4.4. A közösségfejlesztés feladatainak végrehajtását szolgáló tevékenységformák és szintek

Az iskolai hagyományok ápolása

Egy iskola egyéni arculatának kialakításában meghatározó tényező a közösség hagyományteremtő és hagyományörző szerepe. Az iskolai hagyományok kialakulását a közösség, a szokások rendszere befolyásolja úgy, hogy a már eddigi, megőrzésre érdemesnek ítélt tevékenységeket megtartva új, az iskola változó szellemiségének megfelelő alkalmakat vezetünk be, próbálunk ki. A hagyományteremtés próbatétele az időtényező. Az évek óta kedvelt és jónak tartott rendszeres programok, szokások az idők folyamán hagyománnyá alakulnak.

Iskolaközösség:

- ▶ iskolai szintű közös rendezvények (csendesnapok, 72 óra, szalagavató, ballagás, farsang, Székács-gála, Márton-bál)
- ▶ tanévnyitó, tanévzáró istentisztelet,
- ▶ egyházi ünnepek (istentiszteletek, reformáció, advent, karácsony, vízkereszt, húsvét, mennybemenetel, pünkösöd),
- ▶ nemzeti ünnepek,
- ▶ táborok.

Osztályközösség:

- ▶ kulturális rendezvények látogatása (színház, mozi, múzeum, kiállítás, hangverseny, stb.),
- ▶ családi napok,
- ▶ áhítatok,
- ▶ közös istentiszteletek,
- ▶ közösségi szolgálat,
- ▶ tanulmányi kirándulás,
- ▶ osztálydélután,

- klubdelután.

Speciális közösségek:

- tanulmányi versenyek,
- sportversenyek,
- szakkörök,
- énekkar,
- pályázó csoportok.

Felnőtt közösség hagyományai

- pedagógus csendesnapok,
- pedagógus áhítatok,
- kapcsolat az ország evangélikus általános iskoláival, gimnáziumaival, kollégiumaival,
- pedagógusnap a nyugdíjas nevelőkkel együtt,
- a nyugdíjas kollégák meghívása az iskolai ünnepélyekre,
- tantestületi kirándulások, színházlátogatások, konferenciákra való részvétel,
- egykori evangélikus gimnázium diákjainak meghívása különböző rendezvényekre,
- családi és magánéleti örömök, bánatok megosztása.

III.1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai

III.1.5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – a főigazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

III.1.5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.

- Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.
- Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.
- A nap kezdetkor áhítatot tart.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.
- Családlátogatást végez.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: KRÉTA tanulmányi rendszer vezetése, ellenőrzése, a tájékoztatók havonkénti ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása, hiányzásértesítések kiküldése.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelőseivel.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályában.
- Szervezi a havi istentiszteleteken való részvételt.
- Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóban lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is. A feloldódáshoz más környezet kell, mint a hagyományosan merev tantermi berendezés, az egymás hátát látó gyerekekkel. Nem szükséges minden órát ebben a megszokott környezetben tartani, lehet színhely a könyvtár, múzeum, közösségi ház, vagy éppen a természet.

III.1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolánk felvállalja a kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelését, oktatását. (Nkt. 3.§ (6))
A törvény (4.§ 13.) szerint **kiemelt figyelmet igénylő** gyermek, tanuló:

a) **különleges bánásmódot igénylő** gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (**SNI**)
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (**BTM**)
- kiemelten **tehetséges** gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermek, tanuló.

Az integráló-befogadó nevelés fő célja a különböző okokból lemaradó, súlyos tanulási vagy magatartási nehézségekkel küzdő tanulók befogadása, elfogadása. Nevelésünk, oktató-fejlesztő munkánk során különleges bánásmódot igényelnek. A köznevelés feladata továbbá, hogy ezeknek a tanulónak speciális igényeit figyelembe vegye, egyéni képességeihez igazodjon, legeredményesebb fejlődésüket elősegítse, ezzel együtt minél teljesebb mértékben társadalmi beilleszkedésüket is.

Az egyéni bánásmódra törekvés Krisztusi útmutatás számunkra: „Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19,10) A tanuló elfogadása, a bizalom, a

szeretet, az empátia, az életkorának és képességeinek megfelelő követelmények támasztása, feladatainak rendszeres ellenőrzése, és előremutató a követelményekhez igazodó értékelés.

Partnereink az együttnevelés során:

- az iskola pedagógusközössége,
- a tanulók közössége,
- a kiemelt figyelmet igénylő tanuló,
- a család,
- a gyógypedagógus,
- a fejlesztőpedagógus.

III.1.6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésével intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál, mint csupán részvétet és védettséget. Iskolánk felkészült arra, hogy sérült, fogyatékkal élő, sajátos nevelési szükségletű tanulók nevelését-oktatását is felvállalja. Az együttnevelés nem pusztán együttlétet jelent, hanem együttes cselekvést. Az együttes élmény, a közös tanulás kölcsönös kapcsolatokat alakít ki a tanulóközösségekben, és természetessé teszi a sérült tanulók jelenlétét intézményünkben. Iskolánk vállalja, hogy e tanulók számára a köznevelési törvényben megfogalmazott módon többlettámogatást nyújt, kedvezményeket biztosít. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása, különleges gondozása érdekében iskolánk az alábbi pedagógiai rendszert építette ki, illetve az alábbi pedagógiai gyakorlatot folytatja.

Intézményünk az alapító okiratában foglaltaknak megfelelően az alábbi SNI gyermekek együttnevelését, befogadását vállalja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

- mozgásszervi fogyatékos tanulók,
- autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, tanulók.

Az osztály- és csoportszervezés elvei:

Az osztályok illetve a csoportok kialakításánál a szakértői vélemény ajánlása és az Nkt. 47.§ (7) alapján a tanulót 2 vagy 3 főként vesszük figyelembe. Iskolánk helyi tantervének alakításakor, illetve a helyi tanterv szerinti munka végzésekor igazodunk az Oktatási Hivatal honlapján közzétett „A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei” útmutatásaihoz.

Iskolánk a teljes körű befogadásra, integrációra törekszik, ezért a tanulókat nem elkülönített osztályokban, csoportban, hanem a többi tanulóval együtt neveli-oktatja. Az SNI tanulók valamennyi tanórán együtt tanulnak az osztálytársaikkal. Külön foglalkozást – egyéni vagy csoportos foglalkozást – csak a rehabilitációs vagy fejlesztőfoglalkozások alkalmával szervezünk a számukra. Külön figyelmet fordítunk arra, hogy a szakköri foglalkozások, kirándulások, szabadidős tevékenységek állandó résztvevői legyenek az SNI gyerekek, hogy megmutathassák különleges, egyedi képességeiket, tehetségüket, barátokra leljenek.

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához az alábbi feltételek szükségesek:

- pedagógusok részvétele az integrációt segítő továbbképzéseken;
- az iskola dolgozóinak, a befogadó gyermek- és szülői közösségek felkészítése az SNI tanulók fogadására;
- az együttnevelés megvalósításában a rehabilitációs-rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés-specifikus módszertani eljárások alkalmazása (alkalmazkodás a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz);
- az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai (esetenként egészségügyi) eljárások, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Az integrációs nevelésben-oktatásban kibővült kompetenciák jellemzik a pedagógust, hiszen figyelembe kell vennie a tanulók egyéni képességeit, fejlődési ütemét, és segítenie kell egyéni képességei kibontakozásában, társaikhoz való felzárkózásban, a beilleszkedésben. Az együtt nevelésben résztvevő pedagógusnak magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel szükséges rendelkeznie (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség).

A pedagógus speciális feladatai:

- figyelembe veszi a tananyag feldolgozásnál a tantárgyi tartalmak egyes, SNI tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés-oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- beépíti a pedagógiai diagnózisok javaslatait a tanórai tevékenységekbe;
- a folyamatos egyéni értékelés, tanulói tevékenységek elemzése alapján megváltoztatja eljárásait, az adott szükségletekhez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus útmutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Az iskola által nyújtott további támogatások:

- egyéni haladási tempó biztosítása,
- kevesebb és differenciált feladat adása,
- hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- segédeszközök használata,
- mentesítés egyes tantárgyak/tananyagrészek értékelése és minősítése alól,
- a tananyag/bizonyos tananyagrészek minimum szinten történő gyakorlása, teljesítmény értékelése és továbbhaladás elbírálása a minimum követelményekhez igazodóan történik,
- felmentés egyes beszámolási formák alól, pl. írásbeli felelet helyett szóbeli számonkérés,
- felzárkóztatás,
- kompetencia alapú oktatás,
- társas kapcsolatok kialakításának bátorítása, az osztályközösségen belüli helyzetük, beilleszkedésük figyelemmel kísérése a peremhelyzet elkerülése érdekében,
- az önállóság erősítése, az önálló tanulási módszerek megtanítása, szorgalmazása,
- énképük, önképük pozitív oldalainak erősítése,
- méltányos elbírálás, és önmagukhoz viszonyítjuk a fejlődésüket, a teljesítményüket,
- az integrációt, inklúziót értő és elfogadó szülői attitűd kialakítása.

Mozgásszervi fogyatékos tanulók esetében az integrált nevelés-oktatás során iskolánk

- kialakítja a megfelelő fizikai környezetet,
- megfelelő segédeszközöket biztosít,
- felkészíti a befogadó személyi környezetet a tanuló fogadására,
- előkészül a szakértői javaslatban megfogalmazott sérülés-specifikus pedagógiai fejlesztő folyamat megvalósítására,
- alkalmazza a „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” által a mozgásszervi fogyatékos tanulókra vonatkozó előírásokat, pedagógiai ajánlásokat.

Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek fejlesztése

Iskolánk az „Irányelvekben” leírtakat tartja szem előtt. Célul tűzi ki, hogy az érintett tanuló számára megteremtse a lehetőséget az önállóságra, a szociális adaptációra. Ennek érdekében speciális módszerekkel fejleszti a tanuló meglévő készségeit, különös tekintettel a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségekre.

A fentiek mellett minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapoató funkció fejlesztését beilleszti a pedagógiai folyamatba.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzdő gyermekek, tanulók

A fenti zavarral küzdő gyermekek esetében iskolánk az „Irányelvek” vonatkozó részében leírtakat alkalmazza. Számukra egyéni fejlesztési tervet, rehabilitációs tervet készít. Egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai támogatást ad. A tanulókkal rehabilitációs órák keretében az iskola gyógypedagógusa foglalkozik.

A specifikus tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia, hiperaktivitás és figyelemzavar; szocio-adaptív zavarok) estében – szükség esetén – külső szakembereket (szomatopedagógus, konduktív pedagógus, logopédus) is igénybe vesszük.

Ennek érdekében iskolánk folyamatos kapcsolatot tart fenn a Nevelési Tanácsadóval és a Pedagógiai Szakszolgálattal.

Az iskola törekszik arra, hogy továbbképzések által önmaga is tudja biztosítani az egyes szakterületekre a megfelelő pedagógust.

A fentiekkel összefüggésben az iskola gyógypedagógusának feladata:

Kiadott szakvélemény alapján:

- Megtervezi az egyéni fejlesztést és kidolgozza a rehabilitációs tervet a külső szakemberek munkájának figyelembevételével.
- Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatja az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Még nem diagnosztizált, de felmerülő problémák esetén:

- előzetes megfigyelés, pedagógiai-pszichológiai vizsgálat,
- szükség esetén konzultáció a gyermek pedagógusaival, szüleivel, esetlegesen külső szakemberrel,
- amennyiben a komplex pszichológiai-pedagógiai vizsgálat összegzése alapján a gyermeknél/tanulónál sajátos nevelési igény valószínűsíthető, szükség esetén szakértői vizsgálatot kezdeményez.

A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos speciális pedagógiai munkához az Oktatási Hivatal „Irányelvei” adnak iránymutatást, melyek megtalálhatók pedagógiai programunk 3. sz. mellékletében.

III.1.6.2. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői vélemény alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Iskolánk kiemelkedően fontos feladata a beilleszkedés hatékony segítése. Az Nkt. 4.§ 3. bekezdése szerint abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzd-e, a Nevelési Tanácsadó dönt.

Prevenációs pedagógiai tevékenységeink:

- Beilleszkedési, magatartási problémával küzdő tanulóink szocializációját, személyiségük minél teljesebb kibontakozását folyamatosan segítjük.
- Fejlesztjük önismeretüket, fokozzuk akaraterőjüket.
- Sajátos értékeink közvetítésével alakítjuk életmódjukat, szokásaikat.
- Támogatjuk tanulóinkat érzelmi életük egészséges fejlődésében, segítjük őket tiszta, számukra fontos emberi kapcsolatok megteremtésében és megőrzésében.

- ▶ Utat mutatunk harmonikus közérzetük, valamint a negatív hatásokkal szembeni helyes viselkedésük kialakításához.
- ▶ Megismertetjük tanulóinkkal azokat az erkölcsi szokásokat, amelyek az egyetemes emberi kultúra részei.
- ▶ Ösztönözzük őket olyan helyes cselekvési alternatívákra, melyekkel feszült idegállapotban, konfliktus-szituációban védekezhetnek.
- ▶ A pozitív döntéshozásokat gyakoroltatjuk.
- ▶ Igyekszünk megértetni tanulóinkkal, hogy a testi és lelki egészség, valamint az életvitel és magatartás hatnak egymásra.
- ▶ A gyermekek fejlődése érdekében együttműködünk a szülőkkel, lelkészekkel, súlyosabb esetekben a hozzáértő szakemberekkel, orvossal, pszichológussal.
- ▶ Kiemelkedő figyelmet fordítunk a tanulókra az első osztályba érkezéskor, tagozatváltáskor, iskolaváltáskor. Ennek érdekében a következőket tesszük: Az első osztályba lépés előkészítésére az eddig kialakult jó hagyományokat alkalmazzuk. A tagozatváltásnál az újszerű követelményekhez fokozatosan kell hozzászoktatni a tanulókat. Az iskolaváltás miatt esetlegesen jelentkező beilleszkedési vagy magatartásbeli gondok okainak feltárása, a tanuló személyiségének megismerése az új osztályfőnökök fontos feladata.

A szélsőséges magatartásformák jelentkezése esetén az elsődleges feladat a tanuló személyiségének és az ok-okozati összefüggéseknek a gyors feltárása, majd ezek függvényében az optimálisnak tűnő eljárás megtervezése.

Konkrét feladataink:

- ▶ Az iskolai követelmények tudatosítása a tanulóban (személyes beszélgetések).
- ▶ Egyeztetés a szülőkkel, gondviselővel.
- ▶ A közösség segítségének igénybevétele.
- ▶ A tanuló fokozott megfigyelése és szükség esetén gyors beavatkozás.
- ▶ Az előidéző okok megszüntetése, amennyiben ez lehetséges.
- ▶ Az elvégzett nevelői eljárásokat nagy gyakorisággal értékelni kell minden érdekelt bevonásával, és szükség esetén módosítani kell az alkalmazott módszereken.
- ▶ Amennyiben a körülmények felderítése, az eljárás megtervezése meghaladja erőnket, igénybe kell venni külső szakemberek közreműködését (orvos, pszichológus, nevelési tanácsadó).

Külön foglalkozunk azokkal a tanulókkal, akiket a Nevelési Tanácsadó *súlyos beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség* miatt terápiás gondozásba vett. Ezeknek a tanulóknak a Nevelési Tanácsadó szakvéleményében foglaltak alapján egyéni fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk, egyéni fejlesztési tervek alapján. A megfelelő fejlesztési terv kidolgozásához fejlesztőpedagógus, pszichológus, iskolalelkész, ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök és a diákot tanító pedagógus együttműködése szükséges.

A tanulók felzárkóztatásának egyik legfontosabb feltétele a számukra biztosított nevelés-oktatás jó minősége. A pedagógusoknak tehát alaposan meg kell ismerniük a gyermekek személyiségét, érdeklődési körüket, adottságaikat, és ki kell deríteniük képességeik körét.

A tanulási kudarcok enyhébb eseteit tanórai felzárkóztatással, differenciált óravezetéssel próbáljuk orvosolni. A nem kötelező tanórai keretből is fordíthatunk időt – szükség esetén – felzárkóztatásra. Ezt egészíti ki az „egyéni foglalkozások” lehetősége. Ez utóbbit alkalmazzuk a tehetséggondozás mellett – a mindenkori igényeknek megfelelő arányban – tantárgyi felzárkóztatásra, és az első–negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészülésére.

Ha a tanulási kudarc nagyobb méreteket ölt, a problémás tanulókat a Nevelési Tanácsadóhoz irányítjuk. A Nevelési Tanácsadó feladata a gyermek szakszerű ellátásának, fejlesztésének javaslata, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézség megállapítása, a fogadó intézmény feltüntetése és a kontrollvizsgálat idejének kijelölése. Vizsgálatai alapján szakvéleményt készít.

Ez a szakvélemény adja meg a gyermek nevelésével ill. oktatásával kapcsolatos további teendőket. Szükség esetén igénybe vesszük pszichológus ill. pszichoterapeuta segítségét is.

A fejlesztő pedagógus feladata:

- elsősorban a normál intelligenciaövezetbe tartozó gyerekekkel foglalkozik teljesítmény-zavar esetén,
- kiemeli a rászoruló tanulót a közösségből, egyénileg foglalkozik vele,
- egyéni fejlesztési terveket készít, egyéni fejlődési lapokat vezet,
- a fejlesztő foglalkozások szakmai minőségéért felel,
- fogyatékosságokat felismer és megfelelő szakemberhez irányít,
- diagnosztikus tevékenységet végez a képzései során elsajátított tesztek felvétele és értékelése alapján.

III.1.6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek közé tartoznak a kiemelten tehetséges tanulók is. (Nkt. 4.§ (14))

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Sok tanárnak gyűlik meg a baja a kiemelkedően tehetséges gyermekekkel. Különösen nehéznek mondható ez a kisiskolások esetében, az alsóbb tagozatban. Ha ugyanis a pedagógusok ugyanannyit követelnek tőlük, mint amennyit az átlagtól, akkor ezek a gyerekek – bármilyen furcsa is – rendszeresen alulteljesítenek, ami amellet, hogy óriási „pazarlás”, könnyen a tehetséges gyerekek „elszürküléséhez” vezethet. Ezért a szakemberek mindenképpen a tehetséges gyerekekkel való külön foglalkozások szükségességét hangsúlyozzák. Ennek megfelelően a tehetség gondozására iskolánk több módszert is alkalmaz. A tanulásban fontos számunkra, hogy minden gyermek a képességei szerint haladhasson. Ezért használunk differenciáló tanítási módszereket, kooperatív technikákat, csoportbontást.

Tanórán kívül a szakköri foglalkoztatás, a versenyek, a versenyekre való egyéni felkészítés mind a tehetséggondozást szolgálja. Alkalmazzuk az Nkt. 27.§ (5) által előírt, differenciált fejlesztést biztosító egy-háromfős foglalkozásokat, valamint a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra osztályonként biztosított további heti egy-egy órát.

Matematika tantárgyból – amennyiben humán erőforrásunk helyzete engedi – az 5. évfolyamtól kezdve igyekszünk nívcsoportos keretekben szervezni az oktatást.

A nívcsoportos oktatás előnyei:

- A pedagógus részéről nagyobb lehetőség nyílik a személyiségfejlesztésre, az önállóságra, az öntevékenységre nevelésre, a reális önismeret és önértékelés kialakítására.
- Nagyobb lehetőséget biztosít a tanulók önbizalmát, tanulási kedvét fejlesztő sikerélményhez juttatáshoz.
- A hátrányok leküzdését jobban segíti.
- A jobb képességű tanulóknál lehetőséget biztosít az önálló tanulásra, a pontosságra, a kötelességtudatra, a felelősségvállalásra, a vitakészségre, gondolataik pontos szóbeli és írásbeli kifejezésére, versenyekre való felkészítésre, a tananyagon túlmutató feladatok megoldására.
- Az átlagos képességű tanulókat sikerélményhez juttatja, növeli önbizalmukat, képessé teszi őket önmaguk fejlesztésére, az önálló munkavégzésre, az önellenőrzésre, az ismeretek rendszerezésére, az önértékelésre.
- A gyenge képességű tanulók azok, akiknek a tanórákon a sikerből alig vagy egyáltalán nem jut. Ők azok, akiknek a munkafegyelme nem megfelelő. Szókincsük szegényes,

absztrakciós szintjük alacsony, és ez korlátot jelent az ismeretek megértését, befogadását illetően. Többségük halmozottan hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetű, az otthoni tanulás feltételei nem biztosítottak, tanulásukhoz segítséget csak az iskolától kaphatnak. Az ő esetükben csak így valósítható meg reálisan énképük formálása, az elért eredmények rendszeres értékelése, kommunikációs képességeik fejlesztése.

- A 11. évfolyamon támogatja az emelt szintű érettségire készülők tehetséggondozását, felkészítését.

A nívócsoport, illetve a tehetséggondozás csak akkor fejt ki tényleges és kedvező hatást az eredményességre, ha a tanulói összetétel megfelelő. Hiába a tehetséggondozás, nívócsoport, ha a tanulói összetétel rosszabb vagy átlagos. Ugyanakkor hiába jó az összetétel, ha nincs hozzá megfelelő pedagógiai minőség, megfelelő pedagógiai gyakorlat. Ezért tartjuk fontosnak, hogy a pedagógusaink képzésében kiemelt szerepet kapjon a tehetségfejlesztés, a pedagógus alkalmassá válása a feladat jó elvégzésére.

Azt szeretnénk, hogy minden gyermek **egyéni képessége** alapján bontakoztassa ki, fejlessze tudását. Ezt hagyományos osztálykeretben nagyon nehéz, szinte lehetetlen megvalósítani. Míg rengeteg energiát elvesz a gyengék tábora, és odafigyelünk a tehetségekre, nem sok idő jut külön a legtöbbre, az átlagos képességű gyerekekre.

Célunk, hogy minél többen ériék el azt a szintet, hogy a négy évfolyamos – általános tantervű vagy emelt óraszámú idegen nyelvi – gimnáziumi osztályunkban tudjanak továbbtanulni.

Iskolánk pályázat útján elnyerte az „**Akkreditált Kiváló Tehetségpont**” címet is. Az ennek kapcsán végzett munka is fontos tényező a tehetséggondozáshoz.

A köznevelési törvény kiemelten foglalkozik a tehetséggondozással. Iskolánk ennek megfelelően végzi az ezzel kapcsolatos munkát (Nkt. 47.§ (11)).

III.1.6.4. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Az Nkt. 4.§ 13. szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló is.

A gyermek-és ifjúságvédelem feladata a hátrányos helyzetben lévő és a veszélyeztetett tanulók felderítése, a veszélyeztetettséget okozó körülmények megállapítása és nyilvántartásba vétele, a következmények pedagógiai eszközökkel történő enyhítése, szükség esetén adminisztratív intézkedések kezdeményezése.

Intézményünkben az ezzel kapcsolatos feladatokat az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse fogja össze. Támaszkodik az osztályfőnökök információira, az egyes gyermekekre vonatkozóan megtervezik közös eljárásaikat, értékelik tapasztalataikat, folyamatos családgondozást végez, figyelemmel kíséri a gyermekek ellátottságát, ápoltságát, vezeti a szükséges nyilvántartásokat, elkészíti a szükséges dokumentumokat, rendszeres munkakapcsolatot tart a gyámügyi előadóval, családi támogatást, hivatalos eljárást kezdeményez.

Iskolánk vezetője gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről. A tanulókat és szüleiket a tanév kezdetekor írásban tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A gyermekvédelmi törvény értelmében legfontosabb célkitűzésünk a prevenció, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve segítségnyújtás a veszélyeztetettség megszüntetésében, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Ebből eredő éves feladatok:

- Tanév elején kapcsolatfelvétel az osztályfőnökökkel, majd a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek megismerése, nyilvántartásba vétele, ez alapján javaslattevés, egyeztetés a gyermekvédelmi szolgálattal.
- Szülők tájékoztatása.
- Családlátogatás a problémák elhárítása végett, illetve fogadóórára való behívás.

- A hátrányos és veszélyeztetett helyzet gyakran személyiségfejlődési, magatartási szélsőségekkel, tanulási nehézségekkel jár együtt. Egyéni foglalkozásokkal, felzárkóztatással segítünk rajtuk.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek magatartásának, tanulmányi eredményeinek figyelemmel kísérése, okok vizsgálata, a szükséges intézkedések megtétele, javaslattétel a változtatásra: pl. napközi, korrepetálás, nevelési tanácsadóba utalás, orvosi kezelésre javaslat, családlátogatás.
- A gyermekjóléti szolgálat, illetve ha szükséges, a gyám- és gyermekvédelmi osztálynak való jelentés, pl. a szülők magatartásának jelentése.
- Anyagi okoknál tájékoztatás a segélyekről, ill. a megfelelő helyen segítség.
- Egészségügyi problémák esetén az iskolaorvos, védőnő, NNK segítségének kérése, új eljárások javaslata a szülőknek.
- Szabadidős foglalkozások biztosítása.
- Egyéni beszélgetés tanulókkal, tanácsadás, gyerekeknek, szülőknek, pedagógusoknak.
- Fegyelmi eljárásokon való részvétel.
- Óralátogatások során megfigyelni a problémás gyermekek viselkedését, tanulmányi munkáját, ezzel a segítségnyújtás legmegfelelőbb módját megtalálni.
- A Családok Átmeneti Otthonából érkezett gyermekek beilleszkedésének segítése – pl. köpeny, egyenruha, tankönyvek. Folyamatos kapcsolattartás az CSÁO-val.
- Az alsó tagozatos gyermekek irányítása a gyermek-istentiszteletre, illetve a nagyobbak konfirmációra, első áldozásra való irányítása. Konfirmációs táborban való részvételnél segítségnyújtás, amennyiben anyagi ok miatt nem tudna részt venni.
- A megelőzést tekintjük kiemelkedő feladatunknak. A pszichés károsodások, a szenvedélybetegségek kialakulásának, a gyermekbűnözésnek a megelőzésére, a gyermekek és szülők részére is felvilágosító előadásokat szervezünk, illetve felvilágosító beszélgetéseket folytatunk pl. szülői értekezlet, családlátogatás, fogadóóra, spontán találkozások alkalmával.
- Bepapcsolódunk a DADA bűnmegelőző programba.

Az iskolalelkész lelki gondozói tevékenysége a nehéz helyzetben élő/kerülő tanulókkal való foglalkozás különleges módja. Az iskolalelkésszel együttműködő gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnök segíti a gondozást.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:

Az iskola minden pedagógusa köteles közreműködni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében. Ennek alapján minden pedagógus feladata – többek között –, hogy a tanulók anyagi veszélyeztetettségének észlelése esetén kapcsolatba lépjen a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel. Az ő feladata: a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola főigazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.

A szociális hátrányok enyhítése érdekében még a következőket tesszük:

- Szociális ellátások biztosítása, felkutatása, pályázatok írása, kapcsolat a Népjóléti- és Szociális Osztállyal, pl. nevelési segélyek iskolához való kérése, amennyiben a szülő nem gondoskodik gyermeke étkeztetéséről, használt ruhák gyűjtése, ill. lehetőség biztosítása a válogatásra (köpeny, egyenruha).
- Alapítványi pénzből kulturális kiadásokhoz való hozzájárulás (pl. színház), tehetséges fiatalok jutalmazása.
- Iskolai könyvtár tulajdonában lévő tankönyvek kölcsönzése a tanulóknak. Jótékonyági akciók szervezése, gyűjtés a hazai és határon kívüli gyermekek megsegítésére, ill. céladományok, könyvek.

- A diákönkormányzattal kapcsolattartás, pl. a segélygyűjtő akcióba való bevonás, a diákklub programjainak segítése, figyelemmel kísérése, új javaslatok tétele.
- Részvétel a városi KEF munkájában, a nevelők tájékoztatása, illetve városi programokban való részvétel segítése – szülők, pedagógusok.

III.1.7. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban

Iskolánkban **Diákönkormányzat** működik. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat önálló Szervezeti és Működési Szabályzattal rendelkezik.

A diákönkormányzat és az intézmény közötti kapcsolattartás

A diákönkormányzat munkáját a főigazgató által megbízott pedagógus segíti, aki eljárhat diákönkormányzat képviselőjében. Tagja az iskola igazgatótanácsának.

A diákönkormányzatot képviselő pedagógus vagy diákküldött folyamatos kapcsolatot tart az intézmény főigazgatójával.

A diákönkormányzat gyermek vezetője képviseli a tanulók közösségét az iskolai vezetőségi, a nevelőtestületi, valamint az iskolaszéki értekezletek vonatkozó napirendi pontjainál. Az osztályok diákönkormányzatának képviselői járhatnak el az osztályközösség problémáinak megoldásában.

A tanulók egyéni gondjaikkal, kéréseikkel közvetlenül is felkereshetik az intézmény vezetőjét.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a Házirend elfogadása előtt.

Az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál az iskolai diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg.

III.1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolán belül a tanulókkal, a szülőkkel való szeretetteljes kapcsolat kialakítása érdekében a kölcsönös tiszteleten alapuló, őszinte együttműködésre törekszünk. Kapcsolataink kialakításában a bibliai tanítás útmutatása segít, mely a szeretetadás és elfogadás művészetére tanít. Ez az agapé, a feltétel nélküli szeretet, mely sem feltételhez, sem érdekhez nem kötődik. Természetesen ez nem jelenti a problémák elhallgatását, az esetleges konfliktusok figyelmen kívül hagyását. Ellenkezőleg, ezek feltárása, megbeszélése és szeretetteljes megoldása kötelességünk.

III.1.8.1. A szülői közösséggel való kapcsolattartás

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne az evangélikus iskola, amely a gyermeket Krisztusban testvérként fogadja el.

A gyermekek nevelésében a szülők a legfontosabb, elsőszámú partnerek. A tanárok és a szülők kapcsolata azoknak a felnőtteknek az **egyenrangú** szövetsége, akik egymást kiegészítve felelősen fáradoznak gyermekek és fiatalok, a felnövekvő nemzedék szellemi és testi fejlődésén. Összefogásunk, közös gondolkodásunk és harmonikus együttműködésünk fontos tényezője a nevelésnek.

A család és az iskola közötti érintkezésben kulcsszereplő az osztályfőnök. Iskolánk munkájában épít a szülők hathatós közreműködésére, ebben a **szülői munkaközösség** tölt be döntéshozó és szervező funkciót. Ahhoz, hogy a szülők és az iskola nevelői közötti

együttműködés valóban eredményes legyen, kívánatos, hogy a kapcsolat kölcsönös tiszteletre és bizalomra épüljön. Az érintkezés közöttük legyen elfogadó, nyílt, őszinte, szívélyes, jóindulatú. A tanulóval kapcsolatos problémák esetén legyenek nyitottak egymás érveire, kinek-kinek a feladatából fakadó sajátosságokra, álljanak készen arra, hogy közösen keressék a legjobb megoldást. A család teljes mértékben fogadja el az iskola által közvetített keresztyén értékeket.

A szülőkkel, a szülői házzal történő együttműködésnek a már kialakult hagyományai: szülői értekezletek, személyes beszélgetések, fogadóóra, családlátogatás.

A személyes találkozáson kívül a nevelő kötelessége a szülőkkel történő rendszeres írásos kapcsolattartás a tájékoztató füzeteken, a házi füzeteken keresztül, valamint az elektronikus kommunikáció eszközeivel.

A szülők tájékoztatása, a kapcsolattartás rendszeres formái:

- Osztály szülői értekezletek.
- Rendkívüli szülői értekezletek a felmerülő problémák esetén.
- Összevont szülői értekezletek.
- Fogadóórák.
- Nyílt napok (szakmai munkaközösség által meghatározott időpontban).
- Szülőkkel közösen szervezett osztályrendezvények.
- Családlátogatások.
- KRÉTA tanulmányi rendszer.
- Tájékoztató, ellenőrző.
- Előadások szervezése.
- Pályaválasztási tanácsadás.

A szülők részéről elvárhatjuk:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- érdeklődő, segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- Közös rendezvények (pl.: karácsonyi ünnepség, Márton-bál, családi napok, stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.
- Osztály-család közös hétvége.

A felsoroltakon kívül az iskola nevelői és az iskolavezetés naponta kapcsolatban áll a szülőkkel, akik problémáikkal – a tanítási órát nem zavarva –, bármikor felkereshetik a nevelőket és az iskolavezetést. Ilyenkor többnyire a pedagógusé a kezdeményező szerep, aki nem lehet hivatalosan számonkérő. Ebben az esetben a nevelő empátikus, türelmes hozzáállása fontos úgy, hogy közben, ha kell, határozottan állást foglaljon, vagy szükség esetén elmarasztaljon, intézkedést hozzon.

III.1.8.2. A tanulókkal történő kapcsolattartás

A tanulókkal történő kapcsolattartás elsődleges színtere a tanítási óra, melynek légköre meghatározó nemcsak az ismeretek elsajátítása szempontjából, hanem tanulóink személyiségének formálása érdekében is. A tanórai fegyelem és a szeretetteljes, nyugodt légkör biztosítása az a kiindulópont, mely a további eredményes, hatékony munkavégzés alapfeltétele. Nagyon fontos a gyermekeinkkel való személyes kapcsolattartás. Iskolánk nevelői az egyéni törődést, beszélgetéseket egyre fontosabbnak érzik, és munkavégzésük során mind több időt fordítanak rá.

Iskolánk tanulóinak közösségét a hivatalos együttműködés során a diákönkormányzat képviseli. Kapcsolattartásunk a diákönkormányzatot segítő nevelő közvetítésével történik. A diákönkormányzat összejegyzeteire a tanulók felkészülését az osztályfőnökök segítik, tanítva

őket a közszereplésre, az érdekképviselőre. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megértsék, először tenni kell iskolánkért, majd ezután kérhetnek, kívánhatnak, de úgy, hogy tudják mérlegelni a pillanatnyi helyzetet, az objektív feltételeket, lehetőségeket. Ugyanakkor tudniuk, érezniük kell azt is, hogy problémáikkal, gondjaikkal nem kell várniuk a diák-önkormányzati fórumig, hiszen ezekkel bármikor bizalommal fordulhatnak nevelőikhez vagy az iskolavezetéshez.

III.1.8.3. Kapcsolattartás az igazgatótanáccsal

Az igazgatótanáccsal való együttműködés az iskola érdekében történik, annak fejlődését, eredményes működését szolgálja. Tagjaival jó munkatársi, baráti, testvéri kapcsolat alakult ki, akik konstruktív ötletekkel, ha kell, konkrét segítséggel támogatják az intézményt. Az igazgatótanács saját ügyrendje alapján az egyházi oktatási törvényben előírtak szerint működik.

III.1.8.4. Kapcsolattartás a fenntartóval

Az evangélikus iskola fenntartója az Orosházi Evangélikus Egyházközség. A működéshez szükséges támogatást a Magyarországi Evangélikus Egyház az orosházi egyházközség közvetítésével juttatja el iskolánkhoz.

Intézményünk esetében a törvényességi felügyeletet a Békés Vármegyei Kormányhivatal gyakorolja.

Az intézmény irányítását, gazdasági és szakmai felügyeletét a Magyarországi Evangélikus Egyház Köznevelési Intézményeiről szóló törvény határozza meg. Az iskola fenntartójával, a felettes szervekkel kialakított kapcsolatunkban a jogszabályi előírás mellett számunkra Isten igéje ad útmutatást, segítséget:

"Engedelmeskedjetelek előljáróitoknak..., mert ők vigyáznak lelkeitekre, mint számádók, hogy ezt örömmel műveljék és nem bánkódva, mert ez nektek nem használ." Zsid 13,1

Ha ezt a gondolatot tovább visszük, és felhasználjuk a gyermekekkel való kapcsolatunkban, a nevelői munkában, úgy mindkét irányban hasznossá válik. Tanítsd és éld meg a hatalmi rendszer elvét! Mindig add meg a tiszteletet a feljebbvalóidnak! Fel kell ismerned, hogyha egy diák megtanulja, mit jelent valaki más hatalmának engedelmeskedni, akkor sokkal könnyebben alá tudja vetni magát Istenének. A felnőttek példáján keresztül látniuk kell, hogy mit jelent Isten igéjével összhangban és a munkatársakkal harmonikus kapcsolatban élni.

A jogszabály rendelkezésein túl az iskola az Orosházi Evangélikus Egyházközség gyülekezetével élő napi kapcsolatban van. Az egyház lelkészei részt vesznek az iskola mindennapi életében, a hitoktatás mellett lelki gondozást végeznek, és részt vesznek az iskolai élet különböző eseményein, segítve az iskolai nevelőmunkát. Az iskola nevelői és tanulói viszont a gyülekezeti élet aktív részesei, építői. Nevelőink közül többen tartoznak a gyülekezet vezetői testületéhez. Evangélikus iskolánk kapcsolatban van városunk másik két történelmi egyházának gyülekezetével, illetve lelkészeivel (római katolikus, református). Kapcsolattartásunk egyik módja a felekezetek által iskolánkban tartott hittanoktatás, a másik kapcsolattartási lehetőség katolikus és református nevelőtársaink segítségével valósul meg.

III.1.8.5. Az iskola külső kapcsolatai

Az iskola külső kapcsolatainak funkciója elsődlegesen az intézmény működésének segítése. Városunk tankerületi, valamint más felekezetek által fenntartott egyházi iskoláival és óvodaival is munkatársi kapcsolatot ápolunk. Városi rendezvényeken, szakmai továbbképzéseken szívesen kapcsolódunk a többi intézményhez. Konstruktív kapcsolatot ápolunk továbbá Orosháza város Önkormányzatával, közművelődési intézményeivel, sportegyesületeivel, civil szervezeteivel, az Orosházi SOS Gyermekfaluvál, a Családok Átmeneti Otthonával, valamint a városban jelen lévő keresztény felekezetekkel. Alapvető törekvésünk, hogy az intézményünkben folyó minden tevékenység tágabb környezetünk – elsősorban Orosháza és a környező települések – lakóközösségeinek számára is hasznos és áldásos legyen.

Szakmai fejlődésünk, hatékonyabb nevelőmunkánk érdekében keressük a város határain kívül a hasonló profilú iskolákkal a kapcsolatot, a tapasztalatcsere lehetőségeit. Így alakult ki testvéri

kapcsolatunk az évek során minden evangélikus általános és középiskolával. A nyári evangélikus pedagógus konferenciák eddig is segítséget jelentettek a következő tanév előkészítésében. Szeretnénk ezeket az alkalmakat ezután is igénybe venni, és más, az Evangélikus Hittudományi Egyetem vagy a Magyarországi Evangélikus Egyház, az EPSZTI (Evangélikus Pedagógiai Intézet) által szervezett szakmai továbbképzéseket is szívesen látogatjuk.

Kezdetől fogva terveink között szerepelt németországi és erdélyi iskolákkal a kapcsolatfelvétel az egyház segítségével, illetve az egyházon keresztül.

A felsorolt, eddig kialakult, hivatalosan számon tartott, konkrét kapcsolatok mellett iskolánk szívesen fogad minden olyan közeledést, külső segítséget, mely oktató-nevelő munkájában, pedagógiai programjának megvalósításában akár erkölcsileg, akár anyagilag támogatja.

Élő kapcsolat alakult már ki a Nagykárolyi Elméleti Líceummal és a németországi (Kahl am Main) Paul Gerhardt iskolával is. Örülünk eddigi eredményeinknek, hiszen segíti a nyelvtanulást, egyházi iskolai kapcsolat révén a lelki nevelést. Törekszünk a további bővítésre.

Az ACSI tagiskolájaként a Keresztyén Iskolákat Támogató Nemzetközi Szervezetekhez tartozunk. Ennek köszönhetően számos iskolával (kül- és belföldön) szakmai és lelki kapcsolatot építettünk ki. Az ACSI szakmai konferenciái, továbbképzései (diákvezetők, pedagógusok, főigazgatók részére) minden alkalommal a résztvevők felkészítését és megerősítését segítik az egyházi iskolai nevelés és oktatás szolgálatában.

III.1.9. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet (64-72. §) alapján.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz: *osztályozóvizsgákra, különbözeti vizsgákra, javítóvizsgákra és pótló vizsgákra* vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

III.1.9.1. Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha

- a felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához,
- előrehozott érettségire kíván jelentkezni, de még nem teljesítette az adott tantárgy tanulmányi vizsgakövetelményeit, nem szerezte meg a helyi tantervben előírt osztályzatot,
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet.
- Minden egyéb esetben, ahol azt a törvényi lehetőségek alapján a nevelőtestület illetve az iskolavezetés engedélyezte (pl.: tanulmányi idő rövidítése miatt, iskolaátlépés miatt nem tanult tantárgyakból stb.).

Az osztályozóvizsga időpontját a főigazgató jelöli ki és szerepelteti az aktuális tanév munkatervében. A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.

Indokolt esetben a tanuló más iskolában is jelentkezhet a vizsga letételére. Erre az engedélyt a főigazgató adja.

Vendégtanulói jogviszonyban iskolánkban vizsgázó tanuló vizsgáira e vizsgaszabályzat vonatkozik.

III.1.9.2. Különbözeti vizsga

Csoportváltoztatás, osztályváltás, iskolaváltoztatás, külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként előírhatja az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a

tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet iskolánkban a megkezdési tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanítunk, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsgák időpontját a főigazgató határozza meg. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során a főigazgató mindig egyedileg hoz határozatot a jelentkező tanuló ügyében.

III.1.9.3. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki a tanév végén, legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A vizsganapokat az aktuális tanév munkaterve határozza meg. Különleges esetben ettől eltérő időpontot a főigazgató kijelöl.

A javítóvizsgával kapcsolatosan az alábbiak szerint kell eljárni:

- A javítóvizsgára utasított tanuló a főigazgató által megállapított napon javítóvizsgát tehet.
- A javítóvizsga követelményeiről, témaköreiből a tanuló a vizsgára utalást követő két héten belül, de legkésőbb a tanévzáróig írásbeli tájékoztatást kap.
- A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő legkésőbb a vizsga előtt két héttel értesítést kap.
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent.
- Ha a vizsgáról a tanuló neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné, vizsgája eredménytelen, így az osztályismétlést von maga után. Szabálytalanság esetén az érettségi vizsgaszabályzatban foglaltakhoz hasonlóan kell eljárni.

III.1.9.4. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A pótló vizsga időpontját egyéni elbírálás alapján a főigazgató jelöli ki.

III.1.9.5. Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény 46.§ (6) bekezdés m) pontja a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során tehet az intézménytől, annak pedagógusaitól független, tanulmányok alatti vizsgát, amely osztályozóvizsga és javítóvizsga lehet. A vizsgára való jelentkezés szabályait a 20/2012. EMMI rendelet 73. §-a szabályozza.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A vizsgatárgyak részei és követelményei:

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv	x	x	
Magyar irodalom	x	x	
Matematika	x	x	
Történelem	x	x	
Angol nyelv	x	x	
Német nyelv	x	x	
Fizika	x	x	
Kémia	x	x	
Biológia	x	x	

Földrajz	x	x	
Környezetismeret	x	x	
Természetismeret/Természettudomány	x	x	
Technika/Technika és tervezés		x	x
Informatika/Digitális kultúra		x	x
Ének-zene	x	x	
Vizuális kultúra	x	x	
Hittan	x	x	
Művészetek	x	x	
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	x	x	
Társadalomismeret	x	x	
Testnevelés			x

Megjegyzés:

A vizsgatárgyak követelményrendszere: minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

III.1.9.6. Az írásbeli vizsgák általános szabályai

- ▶ Egy vizsganapon három írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 15 perc pihenőidőt kell biztosítani.
- ▶ Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc.
- ▶ A tanteremben minden padban csak egy diák ülhet.
- ▶ A tanuló csak az iskola bélyegzőjével ellátott papíron, feladatlapon dolgozhat. A feladatlapon fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a vizsga dátumát, a tanuló nevét, osztályát, az évfolyamot, melynek tananyagából vizsgázik a tanuló.
- ▶ A vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola főigazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Az írásbeli vizsga javítása

- ▶ A főigazgató által megbízott javítótanár az írásbeli dolgozatot piros tollal kijavítja, a tanuló hibáit jelöli.
- ▶ Ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, rávezeti a feladatlapja és értesíti a főigazgatót.
- ▶ Az írásbeli jellegű gyakorlati vizsgán (pl. informatika) az írásbeli szabályai szerint kell eljárni.

III.1.9.7. A szóbeli vizsgák általános szabályai

- ▶ A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság legalább háromtagú, akik közül legalább ketten az adott tantárgy tanítására jogosultak. A vizsgabizottság kérdező tanára lehet, aki a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- ▶ Az elnöki teendőket a főigazgató vagy megbízottja látja el.
- ▶ A szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz egy adott évfolyam tananyagából, majd a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre. A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 30 percet kell biztosítani (kivéve az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő). A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- ▶ A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.

- A feleletek maximális időtartama 15 perc. A felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja.
- A feleletek alatt legalább három vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- Az a tanuló, aki a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, egy alkalommal póttételt húzhat. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni. A szabálytalanság elbírálásában a 20/2012. EMMI rendelet 69.§ (6-7), illetve 71.§ (6) bekezdésében foglaltak szerint kell eljárni.

A vizsga értékelése

A vizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközösség által elfogadott értékelési rendszere szerint történik. A vizsga nem ismételt meg. A vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.

Az eredményhirdetés

Javítóvizsga esetén a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az adott vizsgaidőszak utolsó szóbeli vizsgáját követő napon.

Egyéb vizsga esetén legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon a főigazgató vagy megbízottja hirdeti ki az eredményt.

Egyéb rendelkezések

A tanulmányok alatti vizsgán sajátos nevelési igényű tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

III.1.9.8. 10/11. évfolyamos tudásszint-mérés az érettségire készülési jegyében

Elsődlegesen a kötelező érettségi tárgyak – magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv –, de a választható tárgyak esetében is fontos szerepe lehet ennek az időközi felmérésnek. A rendes vagy előrehozott érettségire készülő diákok és az őket felkészítő szaktanárok számára egyaránt visszajelzést ad a tananyag feldolgozásának hatékonyságáról, a tanulók hozzáállásáról, időarányos felkészültségéről. Segítheti és irányíthatja továbbá a diákokat a tanulás szervezésében, a tananyag rendszerezésében, az idejük beosztásában, az érettségi témakörök feldolgozásában. A fentiekén kívül hozzájárulhat ahhoz, hogy az érettségi vizsgatárgy választása a tanuló részéről átgondolt és megalapozott legyen, valamint orientálhatja, megerősítheti a tanulót az érettségire való további felkészülésben, illetve – indokolt esetben – döntése megváltoztatásában.

A 10/11. évfolyamos tudásszint-mérést a szakmai munkaközösségek szervezik az adott tantárgy(ak) részletes érettségi vizsgakövetelményeinek – esetleg azok változásainak –, valamint a tantárgy éves óraszámának ismeretében. Mérlegelik, hogy melyik évfolyamon és a tanév mely időszakára indokolt beilleszteni a felmérést, illetve hogy az adott tantárgy érettségi felkészítésében mennyire látják indokoltnak a felmérés megszervezését.

Az egyes tantárgyak tudásszint-mérésének tervezése és a szervezés részletei a munkaközösségek éves munkaterveiben jelennek meg.

III.1.10. A tanulói felvételi, átvételi kérelmek teljesítésének – az Nkt-ban foglalt előírások keretein túli – sorrendjére vonatkozó helyi szabályok

31.§ (1) Az egyházi és magánintézmények az e törvényben foglalt, az általánostól eltérő szabályok szerint működhetnek és szervezhetik tevékenységüket.

Iskolánk a tanulók felvételének feltételeként nem köti ki valamely vallás, világnézet elfogadását. A felvétellel kapcsolatos tájékoztatókat a helyben szokásos módon tesszük közzé. A beiskolázással kapcsolatos határidős feladatokat az éves munkatervben kell szerepeltetni. **Nem tartunk felvételi vizsgát**, a felvételnek azonban vannak feltételei:

- az iskola által közvetített keresztyén értékrend elfogadása,
- a Házirend előírásainak elfogadása, betartása,
- a négy évfolyamos, emelt óraszámú idegen nyelvi gimnáziumi osztályba való felvétel esetében az elvárt tanulmányi teljesítmény elérése (4.00 felett),
- a négy évfolyamos gimnáziumi osztályba való jelentkezéskor a kívánt tanulmányi eredmény elérése (3.50 felett).
- A felvételkor figyelembe vett tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, földrajz, biológia, fizika, kémia, digitális kultúra.

Az első osztályosok beiskolázását a főigazgató irányítja. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár. A beiskolázás előfeltétele az evangélikus értékrend elfogadása, a szülő és az osztályfőnök közötti személyes kapcsolaton alapuló bizalom, együttműködési szándék, tájékozottság. A felvételnél előnyben kell részesíteni a gyermeket, ha

- az evangélikus óvodából érkezik,
- gyülekezeti ajánlással rendelkezik,
- a család az egyházközséghez tartozik,
- testvére jár az intézményünkbe.

Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra jogszabályban meghatározott időszakban kell beíratni. A beiratkozásra meghatározott időt a honlapon teszi közzé az iskola. A beiratkozásnál biztosítjuk a KRÉTA tanulmányi rendszer e-ügyintézési moduljának elektronikus úton történő, online beiratkozási szolgáltatását.

A más évfolyamokra történő felvétellről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola főigazgatója dönt. Ilyen esetekben a főigazgató a különbözeti vizsga letételét is kéri, amennyiben a tanuló tanulmányi eredménye ezt indokolja. Amikor más iskolából jön a mi intézményünkbe diák, az átvétel szabályai a következők: ha rendelkezik az iskolánkban tanulandó tantárgyak előzetes ismereteivel, bizonyítványával, ellenőrzőjével igazolva, akkor egyéb feltételek nélkül átvesszük, illetve ha valamely tantárgyat nem tanult korábban (pl. idegen nyelv), akkor különbözeti vizsga letételét rendeljük el.

Tanév közben csak indokolt esetben lehetséges a más iskolából történő átvétel.

Intézményünk diákjai élhetnek az **iskolaváltás** jogával, elsősorban az általános iskola befejezése után. Természetesen nevelőtestületünk arra törekszik, hogy a tanuló a mi iskolánkban maradjon, intézményünk középiskolájának tanulója legyen. Ennek érdekében az osztályfőnökök ellátják megfelelő információkkal a tanulókat és szüleiket.

III.1.11. Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt. Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmeken, és sok nehéz helyzeten átsegít. A sérültek szakszerű ellátása megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van **egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-órákon, szakkörökön** az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoporthoz előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés) alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével,
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

III.1.11.1 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén.
- A tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével,
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódóan:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás
Testnevelés	- magasból esés - eleséséből származó sérülés

Az ötödik–tizenkettedik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek:

- teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél,
- a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja,

- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik–tizenkettedik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

III.1.12. Honvédelmi nevelési terv

1. Alapelvek

Az intézmény a Honvéd Kadét Program keretei között segíti a képzésben résztvevő diákokat (a honvéd kadétoakat) a honvédelmi ismereteik elmélyítésében, továbbá támogatja az érdeklődő diákok honvédségi pályaaorientációját. A honvéd kadétoak számára nyújtott nevelés biztosítja a hétköznapi élet kihívásaira történő felkészítést, valamint a katonai hivatás ellátásához szükséges tudás megszerzését és a fizikai állóképesség javítását.

1.1 Az intézmény honvédelmi nevelés területén vállalt küldetése

- a katonai hivatás pozitív értékeinek átadása (hazaszeretet, rend, fegyelem, bajtársiasság);
- a honvédelmi alapismeretek tantárgy oktatása;
- a honvédelmi alapismeretek tantárgyból közép- és emeltszintű érettségi vizsgázás lehetőségének biztosítása;
- a honvédelemhez kapcsolódó, tanórán kívüli elfoglaltságok – szakkörök, szabadidős programok – biztosítása;
- az iskola pedagógusai, az érdeklődő szülők és a 18. életévüket betöltött tanulók számára az Önkéntes Tartalékos Rendszerhez történő csatlakozás lehetőségének bemutatása a Magyar Honvédség segítségével.

1.2. Személyi feltételek

Az iskola képes biztosítani a pedagógiai program ~~(szakmai program)~~ honvédelmi nevelési tervének teljesítéséhez szükséges szakmai végzettséggel rendelkező pedagógus létszámot.

A honvédelmi alapismeretek oktatásáért felelős pedagógusok ~~(oktatók)~~ sikeres vizsgát tettek a Honvédelmi Minisztérium szervezésében megvalósult, az előbbieken említett tantárgyhoz kapcsolódó 120 órás pedagógus továbbképzésen.

2. A képzés

A képzést sikeresen teljesítő honvéd kadétoak magasszintű honvédelmi műveltséggel és a katonai hivatással járó próbatételekre történő rálátással kell, hogy rendelkezzenek. A végzős honvéd kadét a képzés eredményeként a honvédelem ügyéhez szilárdan és pozitívan kötődik, morális értékrendje már kialakult és megingathatatlan.

2.1. Hosszútávú célok

- honvédelem ügyét ismerő és értő, felelősségteljes állampolgárok nevelése;
- a diákok általános honvédelmi ismereteinek bővítése;
- a katonai pályára jelentkezéshez szükséges alkalmasság – fizikai és szellemi alkalmasság – elérésének lehetőségét biztosítani a honvéd kadétoak számára.

2.2. Rövidtávú célok

- a honvéd kadétoak érettségire történő felkészítése;
- a képzéshez kapcsolódó, tanórán kívüli, honvédelemhez kötődő foglalkozások élményszerű megvalósítása;
- a honvéd kadétoak nyelvvizsga bizonyítvány megszerzésére irányuló felkészültségének biztosítása;
- a honvéd kadétoak fizikai képességének folyamatos fejlesztése.

2.3. A képzés eredménye:

A képzés eredményeként a honvéd kadétoktól az iskola elvárja:

- az általános fegyelem iránti igényt;
- egy személyi vezetői rendszer elfogadását;
- a csapatmunka szeretetét;
- a fizikai megmérettetéseken, sportversenyeken történő részvételt;
- az egészséges életmód iránti igényt.

3. A személyiségfejlődés támogatása

Az intézmény a Magyar Honvédség értékrendjének figyelembevételével határozza meg azokat a célokat, amelyek a honvéd kadétok személyiségfejlődését támogathatják az oktatáson keresztül.

3.1. Stabil értékrend kialakítása

A honvéd kadétokat tanító pedagógusok a diákok otthonról hozott mintáit kiegészítve, esetenként tartalommal feltöltve, előre meghatározott szempontok alapján stabilizálják a diákok értékrendjét. Ez a folyamat a honvéd kadétok fizikai, szellemi és lelki megerősödését szolgálja.

A képzésben résztvevő diákok mentális képességeit folyamatosan szükséges erősíteni és a megfelelő fizikai teherbírás eléréséhez újabb és újabb megmérettetések elé kell állítani őket. A kihívások leküzdésével formálódik jellemük, megnő az önbizalmuk. Ezáltal a képzés végére minden honvéd kadétban kialakul a megfelelő erkölcsi tartás és a szilárd jellem.

3.2. A kialakítandó magatartásformákhoz kapcsolódó pedagógiai tevékenység

Az egészséges, sportos életvitel gyakorlásának elsajátításához szükséges tanári tevékenység:

- a higiénés szokások rögzítése;
- a rendszeres sportolás fontosságának elfogadtatása;
- a betegségek megelőzéséhez, az egészség megőrzéséhez szükséges ismeretek átadása;
- preventív célzatú felvilágosítás a tudatmódosító szerekről;
- az egészséges táplálkozás megismertetése.

A szellemi értékek átadásához szükséges pedagógusi tevékenység:

- a kulturáltság iránti igény és művelődési szokások kialakítása;
- az információk feldolgozásához szükséges gondolkodás kialakítása;
- környezettudatosság kialakítása;
- idegennyelv megtanítása;
- infokommunikációs kultúra ismeretének átadása;
- az anyanyelv, a szülőföld szeretetének kialakítása;
- nemzeti szimbólumaink ismeretének, tiszteletének kialakítása;
- a Magyar Honvédség tiszteletének kialakítása;
- az európai szellemiség megismertetése.

A diákok lelki fejlődésének eléréséhez megvalósítandó feladatok:

- magabiztosság kialakítása;
- önfejlesztési igény kialakítása;
- tudatosság a karrier tervezésében;
- kudarcok elfogadásának képessége.

4. Közösségfejlesztés támogatása

A hagyományörzés a közösségfejlesztés, a bajtársiasság kialakításának egyik meghatározó színtere. Az intézmény kiemelt figyelmet fordít nemzeti ünnepeinkre.

A honvédelmi nevelés részeként az iskola kiemelt eseményként kezeli a Honvédelem napjáról (május 21.) és a Hősök napjáról (május első vasárnapja) történő megemlékezést, valamint a hősi halált halt katonák emlékének ápolása céljából történő hadisírgondozást.

5. Ifjúságvédelem támogatása

Az ifjúságvédelmet az iskola komplex honvédelmi nevelési programja hatékonyan támogatja. A halmozottan hátrányos, illetve a hátrányos helyzetű honvéd kadéttal kapcsolatban az intézmény ifjúságvédelmi koordinátora a hatályos ifjúságvédelmi törvényben foglaltak alapján szervezi tevékenységét.

A tinédzserek életében a deviáns viselkedésformák iránt egyfajta nyitottság figyelhető meg. Általános veszélyforrásként jelenik meg a dohányzás, alkohol- és droghasználattal kapcsolatos problémakör. Kiemelten fontos a diákok preventív jellegű tájékoztatása, illetve a tudatosan választott, szenvedélybetegségektől mentes, egészséges életvitel erősítése. A tudatmódosító szerek elkerülésében segítséget jelent a honvédelmi nevelésből adódó fegyelem, rend és szervezettség követése, amelyet minden honvéd kadéttól megkövetel az iskola.

III.2 HELYI TANTERV

III.2.1. A választott kerettanterv megnevezése

A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet mellékleteiként kiadott:

1. melléklet - Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
2. melléklet - Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára
3. melléklet - Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára
4. melléklet - Kerettanterv a gimnáziumok 7-12. évfolyama számára

2020-tól felmenő rendszerben a Nat 2020 *Alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban* (II.2.1.1. táblázat) és *A tanulók heti kötelező alapóraszámja és maximális óraszámja évfolyamonként* (II.2.1.2. táblázat) az irányadó, továbbá az Oktatási Hivatal honlapján közzétett, Nat 2020-hoz kapcsolódó kerettantervek:

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára
Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára
Kerettanterv az gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

III.2.2. Kötelező tanórai foglalkozások

Óraterveink kialakításánál, a szabad órakeret felhasználásánál szem előtt tartottuk hagyományainkat valamint oktatási tevékenységünk prioritásait.

Oktató munkánk kiemelt területe a nyelvvoktatás. Az első évfolyamtól kezdve tanítjuk az első idegen nyelvet, a második idegen nyelv bevezetése pedig a 9. évfolyamon – választható szakköri foglalkozás keretében már akár a 7. évfolyamon – történik. A szabadon választható órakeretből a legtöbb évfolyamon biztosítottunk többlet óraszámot az idegen nyelveknek.

A NAT elvárásainak megfelelően arra törekszünk, hogy az érettségi idejére az első idegen nyelvet minél többen B2 szinten elsajátítsák. Ez a törekvésünk az emelt óraszámú idegen nyelvi osztályban deklarált célként jelenik meg.

A szabadon tervezhető órák további elosztásakor kiemelkedő szempont volt az alapkészségek fejlesztése. Prioritást kap a szövegértés-szövegalkotás, valamint a matematikai készségek kialakítása. Ennek érdekében több évfolyamon kap többletórát a magyar nyelv és irodalom és a matematika. A NAT kulcskompetenciái közül a fentiek alapján kiemelten kezelt anyanyelvi kommunikáció, az idegen nyelvi kommunikáció, és a matematikai kompetencia mellett iskolánk nagy hangsúlyt fektet a digitális kompetencia kialakítására, fejlesztésére is. Ennek érdekében az informatika tantárgyat támogatjuk, egészítjük ki a szabadon választható órakeretből. A digitális kompetencia kialakítása – amellet, hogy az alapokat megadja hozzá – nem csak az informatika tantárgy feladata, hiszen az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, kritikus alkalmazását minden tantárgy a keretein belül alkalmazhatja, fejlesztheti. Ez feladatunk, melyet az IKT alkalmazásával érhetünk el, ezáltal is fejlesztve a mérlegelő gondolkodást, a kreativitást és az innovációt.

III.2.2.1. A Nat 2020-as módosítása szerinti évfolyamokon (a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben) a kötelező tanórai foglalkozások órakerete a szabadon tervezhetővel együtt

Órakeret az 1-4. évfolyamokon a 2020/2021-es tanévtől				
	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5 + 1	5 + 1
Matematika	4	4	4	4 + 1
Hit- és erkölcsstan	1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
Környezetismeret			1	1
Első élő idegen nyelv	1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	1 (sakk)	1 (sakk)	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Kötelező alapóraszám</i>	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
<i>Maximális órakeret</i>	24	24	24	25
Hittan többletórakeret terhére	-	1	1	1
Teljes óraszám hittannal együtt	24	25	25	26

Órakeret az 5-8. évfolyamokon a 2020/2021-es tanévtől				
	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3 + 1	3 + 1
Matematika	4	4	3	3 + 1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		1		
Hit- és erkölcsstan	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2

Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Első élő idegen nyelv	3 + 1	3 + 1	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
<i>Kötelező alapóraszám</i>	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
<i>Maximális órakeret</i>	28	28	30	30
Hittan többletórakeret terhére	1	1	1	1
Teljes óraszám hittannal együtt	29	29	31	31

Órakeret az 9-12. évfolyamokon a 2020/2021-es tanévtől				
	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3 + 1	4	4 + 1	4 + 1
Matematika	3	3 + 1	3 + 1	3 + 1
Történelem	2	2	3 + 1	3 + 1
Állampolgári ismeretek				1
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
<i>Természettudomány</i>			(2)	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Első élő idegen nyelv	3 + 1	3 + 1	4	4
Második idegen nyelv	3	3	3 + 1	3 + 1
Művészetek			1	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgóképkultúra				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
kötött célú órakeret			4	4
<i>Kötelező alapóraszám</i>	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5 (4)
<i>Maximális órakeret</i>	34	34	34	34
Hittan többletórakeret terhére	2	2	2	2
Teljes óraszám hittannal együtt	36	36	36	35

III.2.2.2. A 2021-ben induló négy évfolyamos emelt óraszámú idegen nyelvi gimnáziumi

Órakeret az 9-12. évfolyamokon Emelt szintű idegen nyelvi képzés				
	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3 + 1	4	4 + 1	4 + 1
Matematika	3	3 + 1	3 + 1	3 + 1
Történelem	2	2	3 + 1	3 + 1
Állampolgári ismeretek				1
Etika / hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Természettudomány			(2)	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Első élő idegen nyelv	5	5	5	5
Második idegen nyelv	3	3	3 + 1	3 + 1
Művészetek			1	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és színház				
Mozgóképkultúra				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötelezően választandó tantárgy tanulói igényfelmérés alapján			4	4
<i>Kötelező alapóraszám</i>	<i>32</i>	<i>32</i>	<i>30</i>	<i>29</i>
Alapóraszám a szabad órakeret nélkül	34	34	31	30
Szabadon tervezhető órakeret terhére	1	1	4	4
<i>Maximális órakeret – emelt szintű képzésben heti terhelésben 2 órával növelhető</i>	<i>34 + 2</i>	<i>34 + 2</i>	<i>34 + 2</i>	<i>34 + 2</i>
Hittan többletóra kerete terhére	2	2	2	2
Teljes óraszám	37	37	37	36

képzés órakerete a szabadon tervezhetővel együtt

III.2.2.5. Tematikai egységek, óraszámok felhasználása

A helyi tantervünk kialakítását a következő formában végeztük:

- Megneveztük a kerettantervet és annak elektronikus elérhetőségét.
- Táblázatban megjelenítettük a kerettanterv két évfolyamra meghatározott témaköreit.
- A két évfolyamra megállapított tananyagot lebontottuk 1-1 évfolyamra.
- Összevetettük a kerettantervi óraszámokat a helyi tantervben megadott óraszámokkal.
- Megállapítottuk, hogy a szabadon felhasználható időkeretet mire fordítjuk.
- Meghatároztuk az érintett tantárgyak esetében, hogy a kerettanterv és a helyi tanterv különbözetét, az adódó többletórát mire használjuk fel.

A fentieket az alábbi formátáblázatokba rendeztük. Részletesen és tantárgyanként a pedagógiai programunk 2. sz. mellékleteként szereplő tantervek, tantárgyi tananyagok előzeteseként szerepelnek.

Tantárgy:..... osztály
Kerettanterv: 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet melléklete
Kerettanterv ... évfolyamára

Kerettantervi heti óraszám:

Az ... osztály tematikus egységei:

Tematikai egység	Kerettanterv szerinti órakeret
...	
Összes óraszám	 óra

Helyi tanterv

Óraszámok:

	. osztály	. osztály	. osztály	. osztály
Kerettantervi óraszám				
Helyi tanterv óraszám				
Különbözet				

Témakörök felosztása osztályonként:

.... osztály

Tematikai egység	Kerettanterv szerinti órakeret	Helyi tantervben felhasználandó	Helyi tantervi többletóra különbözet
...			
Összes óraszám	óra	óra	óra

.... osztály

Tematikai egység	Kerettanterv szerinti órakeret	Helyi tantervben felhasználandó	Helyi tantervi többletóra különbözet
...			
Összes óraszám	óra	óra	óra

III.2.2.3. A nem kötelező foglalkozások órakeretének felhasználása

Az időkeretet iskolánk elsősorban csoportbontásokra használja fel. Ezek elsődleges szempontja a tehetséggondozás és felzárkóztatás segítése. Alkalmazása az idegen nyelvek és a matematika esetén történik. Másik szempont a hely biztosítása. Létszám szerinti bontás történik a technika és informatika tantárgyak esetén. A nem kötelező órakeret további felhasználása szakkörök indítására, fakultációra, tehetséggondozásra ill. felzárkóztatásra fordítódik. Az órakeret felhasználása minden évben az éves munkatervben kerül rögzítésre.

III.2.3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását a főigazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. Csak olyan tankönyvet, segédeszközt használunk a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak, és amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe.

- Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.
- Olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban.
- A taneszközök használatában az állandóságra kell törekedni, azaz új taneszközöket csak abban az esetben kell bevezetni, ha az lényegesen jobbítja az oktatás minőségét.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.

A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. A normatív támogatásra jogosult diákok számára a könyveket kölcsönzéssel biztosítjuk. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) kell tájékoztatni. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

III.2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A nevelő-oktatómunka sajátos céljai a bevezető szakaszban (1-2. évfolyam):

- A kisgyermek természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, orientálása és továbbfejlesztése.
- A személyes képességekbe vetett hit és önbizalom megteremtése. A kisgyermek fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése.
- A mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése.
- A társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömeinek megerősítése.

- A társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek kialakítása és gyakoroltatása.
- A tanulás, az elsajátítás élményének és örömének megismertetése.
- A tanulók ösztönzése saját környezetük megismerésére és megértésére.
- Az egészséges élet értékének felismertetése és tudatosítása a tanulóknál.
- A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarat tulajdonságok tudatosítása és fejlesztése.
- Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.
- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamata.

A nevelő-oktatómunka sajátos céljai a kezdő szakaszban (3-4. évfolyam):

- Az önismeret fejlesztése az önmagára vonatkozó ismeretek és tapasztalatok gyarapításával és megbeszélésével.
- A mozgás, a rendszeres testedzés, a sportjátékok iránti kedv felkeltése és megerősítése.
- A megismerés, a megértés, a tanulás iránti érdeklődés és nyitottság megőrzése és továbbfejlesztése.
- A tanulók érdeklődésének felkeltése tágabb környezetük megismerése és megértése iránt.
- Az önálló tanuláshoz szükséges motívumok kialakítása és megerősítése.
- A szóbeli és az írásbeli nyelvhasználathoz szükséges alapkészségek fejlesztése, gyakoroltatása.
- A mindennapi életvitellel összefüggő gyakorlatias ismeretek nyújtása.
- Az egészséges életmód mindennapi feltételeinek és összetevőinek megismertetése.
- A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarat tulajdonságok fejlesztése.
- Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A nevelő-oktatómunka sajátos céljai az alapozó szakaszban (5-6. évfolyam):

- Az önértékelés képességének kialakítása és fejlesztése.
- A tanulóknál meglévő együttműködő- és segítőkészség értékének tudatosítása és fejlesztése.
- Az egészséges életmóddal összefüggő pozitív beállítódások, magatartások és szokások megerősítése.
- A környezettel való harmonikus és konstruktív kapcsolathoz szükséges ismeretek, képességek és készségek kialakítása és fejlesztése.
- A megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékének tudatosítása.
- Az értelmes tanulás feltételének megteremtése az érzékelés útján szerzett tapasztalatok gyűjtésével, rendszerezésével és sokoldalú értelmezésével.
- A kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztése.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- A problémamegoldó gondolkodás és a döntésképesség megalapozása.

- A kreativitás fejlesztése.
- Az önálló tanulás és az önműveléshez szükséges ismeretek és képességek megalapozása.
- Az idegen nyelvtudás mindennapi életben történő felhasználási lehetőségeinek megismertetése.
- A közösségek demokratikus működésének megértését elősegítő alapelvek megismertetése.
- Az európai és a nemzeti azonosságtudat erősítése, ápolása.
- Más népek és kultúrák megismerése iránti igény és beállítódás kialakítása.
- Akarati tulajdonságok fejlesztése.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A nevelő-oktatómunka sajátos céljai a fejlesztő szakaszban (7-8. évfolyam):

- Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése.
- A szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása.
- Az egyéni és a közérdek, a többség és a kisebbség fogalmának tisztázása a környezeti, társadalmi és kulturális konfliktusok megbeszélése kapcsán.
- A képi reprezentációk értelmezéséhez és tanulásban való felhasználásukhoz szükséges vizuális képességek fejlesztése.
- A kulcsfogalmak tartalmának folyamatos gazdagítása és mélyítése.
- A problémaszituációkban is könnyen alkalmazható, és működőképes fogalomrendszer kiépítése.
- A véleményformálás, és a vélemények, érvek kifejtéséhez, értelmezéséhez, megvédéséhez szükséges képességek kialakítása.
- A mérlegelő gondolkodás megalapozása és fejlesztése.
- A komplex és különböző forrásokból származó információk kezeléséhez szükséges képességek kialakítása és fejlesztése.
- Az önálló, felnőtt élettel kapcsolatos helyes döntések megalapozása.
- A tanulók felkészítése a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra.
- A tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása.
- Az emberiség előtt álló globális problémák megismerése.
- Az idegen nyelvű kommunikáció fejlesztése.
- Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerése.
- Az önálló és kritikus attitűd kialakításának megkezdése a médiákkal kapcsolatban.
- Az információs technológia adta lehetőségek felhasználása a tanítás-tanulás folyamatában.
- Életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtése az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

A középfokú nevelés-oktatás szakaszának funkciója

- A korábban kibontakozott képességek továbbfejlesztése, tudástartalmak bővítése, megszilárdítása.
- Munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák kialakítása.
- Pályaválasztáshoz szükséges készségek megalapozása.
- Felkészítés a felnőtt társadalomba való beilleszkedésre.
- Felkészítés a felsőfokú tanulmányok megkezdésére vagy a munkába állásra.

III.2.5. A nevelési célok intézményi szintű megvalósítása

Az erkölcsi nevelés

„A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeikért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.” (NAT 2012)

Elsőrendű e tekintetben a példaadás. Minden pedagógus, és intézményi dolgozó feladata ez. Az Erkölcstan tantárgy bevezetése az erkölcsi nevelést szolgálja. Az Erkölcstan tantárgy anyagát intézményünkben a Hittan tantárgy vállalta fel. Témái nagyrészt eddig is megtalálhatók voltak a hittanban. A kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás, az önfegyelem mind-mind a hittan által is tárgyalandó és kialakítandó jellemvonások.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Minden pedagógus feladata, hogy saját tantárgyán keresztül ismertesse meg a tanulókkal nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Mutassa be jeles magyar történelmi, és jelen kori személyiségek munkásságát. Nevelje a tanulókat arra, hogy becsüljék meg a szülőföldet, a hazát és népeit. Alakítsa ki a tanulóknál a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzését, tudassa, hogy „Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége”.

Ösztönözni kell a tanulókat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására.

Szerezzenek ismereteket az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében, a politikai életben.

Feladatunk: tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását. Ennek egyik területe az iskolai élet demokratikus gyakorlata. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges képességeket a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárásokkal kell kialakítanunk. A közügyekben való részvétel megkívánja, hogy fejlesszük a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodást, az elemzőképeséget és a vitakultúrát.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Feladatunk, hogy ezen a területen vegyük igénybe a tanulók aktivitását. Fontos, hogy maguk is részeseivé váljanak az értékek megnevezésének, azonosításának, és értsék meg a következményeiket. A keresztyén értékek mellett a Nemzeti alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak így épülhetnek be a személyiségükbe. Ismerjék meg önmagukat! Legyenek tisztában képességeikkel, lehetőségeikkel, korlátaikkal. Társas kapcsolataikban legyenek toleránsak. Tiszteljék egymást. Találják meg helyüket a társas közösségekben. Kiemelkedő feladata van ezen a területen az osztályfőnököknek. Az osztályközösségek életének alakításával, a különböző önismereti, közösségi tréningek végeztetésével igyekezniük kell kialakítani a szeretetteljes emberi kapcsolatokat.

A családi életre nevelés

A család szerepe az egyházi iskolák nevelésében eddig is kiemelkedő jelentőségű volt és ezután is igen fontos tényező. Kiemelt feladatunk harmonikus családi minták bemutatása a tanulók számára és a szeretetteljes családi légkör megbecsülésére nevelés.

Gimnáziumi osztályokban a felelős párkapcsolatok kialakításával, a felelős szexuális kultúrával kapcsolatos kérdésekre is figyelniük kell. Beszélni kell a családok problémáiról, a csonka családokról, és nevelni kell a tanulókat arra, hogy saját családi életükben elkerüljék

ezeket a problémákat. Minél több mintát lássanak arra, hogyan lehet egy harmonikus családot kialakítani. Látniuk kell, hogy a hit és szeretet ebben a folyamatban segítséget ad.

A testi és lelki egészségre nevelés

Tanulóink lelki egészsége kialakításának alapja keresztyén nevelésünk, az egészségneveléssel kapcsolatos céljainkat és feladatainkat pedig az **iskola egészségnevelési programja** tartalmazza. A kompetencia-alapú neveléssel-oktatással az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokásokat a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakítjuk ki. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Tudjuk és vállaljuk, hogy ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Egyházi nevelésünk egyik alappillére a felelősségvállalás másokért. Sajátunk mellett, mások terheinek is magunkra vállalása nemesíti az embert. Ezt tudatosítani kell tanulóinkban. Fejleszteni kell személyiségüket, hogy a hátrányos helyzetű, vagy fogyatékos emberekkel toleránsak, szociálisan érzékenyek legyenek. Önként nyújtsanak segítséget a rászorulóknak. Osztályközösségükben, ill. a nagyobb iskolai közösségben önként vállaljanak feladatokat. Ki kell alakítani a tanulóknak az együttműködés képességét.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Minden pedagógus feladata, hogy különböző kompetencia-alapú tanítás- ill. tanulásszervezési módszertanok által kialakítsa a tanulóknak a következőket:

Legyenek érzékenyek a környezetük állapota iránt (ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak). Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése legyen fontos tényező. Iskolánk környezeti nevelési programja részletesen tartalmazza azokat a célokat és eljárásokat, amelyek a környezettudatosságra neveléssel kapcsolatosak. Minden tanévben regisztrált intézményként bekapcsolódunk a Fenntarthatósági Témahét eseményeibe.

Pályaorientáció

A felnőttléti szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

Ezzel kapcsolatosan nagyon fontos a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaiilag tervezett fejlesztése.

Feladatunk a legfontosabb pályáknak, foglalkozási ágaknak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismertetése tevékenységek és tapasztalatok útján.

Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken. Fel kell készíteni a tanulókat arra is, hogy többször kényszerülhetnek pályamódosításra, és arra, hogy lelkileg is fel kell dolgozniuk ezeket a helyzeteket. Tudatosítani kell az egész életen át tartó tanulás szükségességét.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

„Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.” (NAT 2012)

Feladatunk: A kompetencia-alapú oktatásunk által olyan képességeket is ki kell fejlesztenünk a tanulóknak, amelyek alkalmassá teszik őket a gazdasági életben való eligazodásra. Fejlesztenünk kell a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességeket. A személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások,

marketinghatások és viselkedésmódok között. Ennek érdekében minden tanévben regisztrálunk a „PÉNZ7” pénzügyi és vállalkozói témahéten való részvételre és szervezünk iskolai eseményeket a témahét keretében.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók értsék a médiumok nyelvét, helyesen értelmezzék azt. Fontos, hogy kialakítsuk bennük az értékelvűséget, hogy ki tudják válogatni a médiák által nyújtott információkból az értékeset és értéktelent. Tudatosítsuk a médiákkal kapcsolatos jogi és etikai kérdéseket. Legyenek tisztában a valóság és a virtuális jelenségek különbözőségével. Tudjanak megfelelően megnyilvánulni nyilvános kapcsolatokban.

Ezen a területen az osztályfőnökök kiemelt szerepe mellett az informatika oktatásában tárgyalt témakörök nyújthatnak segítséget, de minden pedagógus feladata a helyes út megmutatása a médiák világában. Egyebek mellett ezt a célt szolgálják a Digitális Témahét eseményei, amelyeken iskolánk minden tanévben regisztrált intézményként részt vesz.

A tanulás tanítása

Minden pedagógus feladata. Ezzel kapcsolatosan figyelembe kell venni, hogy a tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Új lehetőségek jelentek meg az ismeretátadásban, és az ismeretszerzésben is. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje ezeket az új lehetőségeket, megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Nagyon fontos az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári, informatikai és más információforrások használatára szoktatás.

A pedagógusok feladata, hogy megismertesse a tanulókkal az egész életen át tartó tanulás eszközeit, módszereit, az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése, mellyel együtt a tanulók kritikai gondolkodását is fejlesztenünk kell. Új tanulási módszereket kell ajánlani a tanulónak, mint pl. kísérleteken alapuló tanulás, csoportos tanulás, élményeik és tapasztalataik felhasználása, emlékezetük erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása, iskolán kívüli tanulási színterek ajánlása.

III.2.6. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot - a tanuló szükségleteinek megfelelően - közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az

aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált, személyre szabott nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

III.2.6.1. Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéként használt helyiségeket (osztálytermeket) lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára.

Iskolánkban biztosított, hogy szükség esetén a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetőek a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden főigazgató és pedagógus állandó felelőssége.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

III.2.6.2. Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos. Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális segítő, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamat a teamtanításnak az alkalmazása. Ez a módszer a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg; az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő

módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai szintereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételével egészítendő ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus. Ennek gyakorlati leképezése azonban csak úgy valósulhat meg hatékonyan, ha ennek az intézmények pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe lesz.

III.2.6.3. A képességbontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésre gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a

tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló egyéni fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót egyéni fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulástámogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát. Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulástámogató értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti. A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

III.2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskolánk megteremti a tanulók mindennapos testneveléshez/testmozgáshoz szükséges feltételeket. A mindennapos testnevelés felmenő rendszerben a 2012/2013. tanévtől került bevezetésre, először az első, ötödik és kilencedik évfolyamon. Iskolánk azt a lehetőséget választotta, amelyben két óra kiváltható valamilyen sportköri vagy külső szakosztályban való sportolással. Így az órarendbe 3 testnevelés óra került. A 4. óra az 1-4. évfolyamon kötelezően a népi tánc tanulása, az 5. óra a városban működő sportegyesületek közreműködésével sulivívás, asztalitenisz vagy aerobik keretében teljesíthető. A felsőbb évfolyamokon heti két testnevelés óra az iskolai tömegsport, sportköri foglalkozás, vagy pedig az előírt módon külső sportköri tagság igazolásával, továbbá a gimnáziumi évfolyamokon társastánc keretében teljesíthető.

A táncórák kezdő vagy befejező óraként, a sportköri foglalkozások pedig délután kerülnek megtartásra – kötelező részvétellel – úgy, hogy lehetőség szerint teljesíteni tudjuk a mindennapos testnevelés elvárását is.

Fenntartjuk a változtatás jogát is, abban az értelemben, hogy ha nem tudjuk megoldani a tánc és a sportköri foglalkozások megszervezését, akkor a heti 5 testnevelésórát alkalmazzuk.

Minden évben megszervezzük az úszásoktatást az 1. és 5. évfolyamon tanuló diákoknak. A tanév folyamán sportnapok, házi bajnokságok mozgatója meg a tanulókat.

III.2.8. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül történő választás szabályai

Iskolánkban választható foglalkozások a szakköri foglalkozások. A szakköröket minden év szeptemberében hirdetjük meg a pedagógus megnevezésével, aki a foglalkozásokat tartja. A tanulók ennek ismeretében szabadon választhatnak az érdeklődési körüknek megfelelően.

Igény felmerülése esetén és az átmeneti időszakban az informatika és az idegen nyelvek oktatására a nem kötelező tanóra keretből szervezünk foglalkozásokat.

Ezek meghirdetése a törvény által előírt időben és módon történik, minden esetben a foglalkozásokat tartó pedagógus megnevezésével. Amennyiben az ilyen foglalkozásokra a tanuló – kiskorú esetén szülői engedéllyel – jelentkezett, akkor minden foglalkozáson kötelező részt vennie, hiányzását igazolnia kell.

Részben a választható tanórai foglalkozások időkeretéből történik az érettségi vizsgára történő felkészítés is.

Amennyiben valamely választható foglalkozás esetében több pedagógus is szóba jöhet a foglalkozás megtartására, úgy a foglalkozások meghirdetésekor a pedagógusválasztás lehetőségét is felajánljuk. A legtöbbször által választott pedagógus lesz az adott foglalkozás vezetője. A választás megkönnyítésére az érintett pedagógusok benyújtják elképzeléseiket, programjaikat a foglalkozás megtartásáról.

III.2.9. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése

Iskolánk középszintű érettségi vizsgára készít föl az alábbi tantárgyakból:

- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- idegen nyelvek
- matematika
- fizika
- kémia
- biológia
- földrajz
- digitális kultúra
- ének-zene
- testnevelés
- vizuális kultúra
- hittan (választott felekezet szerinti)

Az ének-zene, rajz és vizuális kultúra tantárgyak tanterve csak abban az esetben készít föl a középszintű érettségi vizsgára, ha a diák a választható tantárgyak tanulásakor legalább összesen 138 órára egészíti ki a tantárgy óraszámát. **Nem készítik föl a tanulót az érettségi vizsgára a szabadon választható óraszám nélkül:** az ének-zene, rajz és vizuális kultúra és a művészetek tantárgyak.

Előrehozott érettségi vizsgát az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997 (VI. 13.) Korm. rendeletben meghatározott tantárgyakból lehet tenni. Előrehozott érettségi vizsgát egyéni kérések alapján javasolunk azzal a kitéttel, hogy a tanuló – szükség esetén – előzetesen teljesíti osztályozó vizsga keretében a 12. évfolyam tanulmányi követelményeit az adott tárgyból.

Amennyiben a tanuló sikeres érettségi vizsgát tett, a 12. évfolyamon az adott tantárgyból továbbra is látogathatja a tanórákat, de természetesen az értékelés alól felmentve. Kérelemre az iskola főigazgatója engedélyezheti a tanórák látogatása alóli felmentést.

III.2.10. A középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga témaköreinek meghatározásához a 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet és a 2011. évi CXC. törvény jelenleg is hatályos változatát vesszük figyelembe, ill. alkalmazzuk.¹

E rendelet mellékleteként szerepelnek a gimnáziumi érettségi vizsgák részletes vizsgakövetelményei. Ebben az egyes tantárgyak részletes vizsgakövetelményei tartalmazzák az adott vizsgatantárgy középszintű vizsgakövetelményeit is.

III.2.10.1. A 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények

A gimnáziumi osztályokban emelt szinten is oktatott tantárgyaink: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelvek (angol, német), biológia, földrajz, kémia, fizika, testnevelés, informatika. Az emelt szintű oktatást a tanulók részére jelentkezés alapján szervezzük.

A 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és kimeneti követelményeket a NAT és a 40/2002. (V.24) OM. rendelet alapján változtatás nélkül alkalmazzuk.

III.2.11. A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének és értékelésének módjai

A bevezető és kezdő szakasz fő feladatának a személyre szóló fejlesztést tartja. Ennek legfőbb módja a differenciált képességfejlesztés. A fejlesztés sikeressége megkívánja, hogy a helyzetfeltáró (diagnosztikus) formát részesítsük előnyben a tanulók értékelésekor. Ezt szolgálják a munkafüzetek, a tanítók által összeállított feladatlapok. Szummatív értékelést félévkor és év végén matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyakból végzünk.

A házi feladatok adása: az 1-3. osztályban csak minimális szóbeli feladatok (olvasás) adására szorítkozik. 4. osztályban a házi feladatok írásbeli összmenyisége nem haladhatja meg a 45 perc készületi időt.

A tanulók értékelésének alapelvét az egyházi nevelésben a Biblia tanításai egyértelműen meghatározzák. A tanulók értékelését alapvetően befolyásolja a keresztyén emberszemlélet. Elvárjuk a tiszteletet a gyermektől, de a pedagógus is tisztelje a gyermeket. Ez minden humanista szellemben nevelő iskolában megvalósítható. A keresztyén iskolában azonban a kölcsönös tisztelet alapja az, hogy egy közös Atyánk van, a fellebbezhetetlen tekintély, a teremő Isten. Jézus Krisztus megváltottjai vagyunk, egymásnak testvérei. Hibázhatunk, a felnőtt is, a gyermek is. Azonban bocsánatot nyerhetünk, ezért egymásnak mi is megbocsáthatunk.

Ez a következetes, de mindig szeretetteljes és előremutató értékelés alapja. Ez nem zárja ki a gyermek helyes irányba történő indítása érdekében a büntetést sem, mely azonban soha nem lehet elítélő és végleges. Felelősségünk, az isteni parancs közvetítésének tudatában a szülőnek és nevelőnek először a példaadással kell nevelnie. Miközben a nevelő törekszik arra, hogy minél jobban meg tudjon felelni ennek az elvárásnak, keresztyén emberként tudatában van saját emberi gyarlóságának. Éppen ezért igazi példaként Jézus Krisztust állítja a gyermek elé, szüntelenül reá mutat. A keresztyén pedagógus a nevelést önmagán kezdi. Meg kell fogalmaznia, a Biblia értékrendjében mi a jó és mi a rossz. Hozzá kell szoktatnia a gyermeket, hogy az értékelés különböző módjait (mosoly, pillantás, érintés, metakommunikáció) is megértse, teljes értékűnek vegye, és maga is alkalmazza.

¹ https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/altalanos_tajekoztatasi/erettsegi_vizsgatargyak

III.2.11.1. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének formái, rendje

Szóbeli számonkérés

A szóbeli számonkérést néhány készségtárgy kivételével minden pedagógusnak alkalmaznia kell. (Legalább kéthavonta – egy szóbeli felelet). Amennyiben a tanuló a félév, illetve a tanév feléhez közeledve bukásra áll, lehetőséget kell biztosítani számára a szóbeli felelésre, amennyiben a számonkérésnek ez a formája segít az ismeretekről való beszámolásban.

Írásbeli számonkérés formái:

- eseti; (röp)dolgozatok
- témazáró dolgozatok
- felmérés (félévi, év végi)
- önálló munka bemutatása

Szabályozása a munkaközösségi munkatervekben történik, az adott munkaközösség szempontjait figyelembe véve, azonban vigyázunk arra, hogy a témazárók és felmérések esetében azonos napon maximum két dolgozat íratható.

III.2.12. A tanulók teljesítményének értékelése

III.2.12.1. Az értékelés formái és szempontjai az alsó tagozaton, valamint az ehhez kapcsolódó eljárások

Első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második évfolyam év végén és a további évfolyamokon a tanulók értékelése osztályzással történik.

Az értékelés során igyekszünk szem előtt tartani a

- fejlesztőközpontúságot és
- az egyéni sajátosságokat, az eltérő ütemű fejlődést, az egyéni haladási tempót.

Mindhárom értékelési funkcionál alkalmazzuk a szöveges értékelést:

- diagnosztikus értékelés: információt ad az egyéni és csoportos tanulási folyamatok tervezéséhez.
- formatív értékelés: a tanulás folyamatához és annak korrekciójához, stratégiák kialakításához. Tájékoztató a szülőknél és tanulóknál egyaránt.
- szummatív értékelés: 1-1 tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást. Csak azt értékelhetjük szummatív módon, amit tudatosan fejlesztettünk, ami a továbbhaladás érdekében aktuálisan fontos az adott időszakban.

A helyi értékelési rendszerünkben a folyamatban résztvevő minden nevelő kialakította a többéves gyakorlatában bevált formákat. Ezeket önállóan alkalmazzák, de osztályonként a tanulók és szülők egységes tájékoztatása érdekében összehangolják és megegyeznek az alkalmazott módokban.

Egy-egy osztályban azonos sémákat alkalmaznak:

- az osztálytanító,
- a délutános nevelő,
- a nyelvszakos tanár
- és a hitoktató.

Az osztályokban tanító nevelők novemberben és áprilisban a munkaközösség által kidolgozott formák segítségével értékelnek, de ez a későbbi tapasztalatok alapján egyénileg módosítható.

Ezeket a KRÉTA tanulmányi rendszerben is rögzítjük, ill. a gyermekek tájékoztató füzetéhez

csatoljuk. Értékelésünkben a személyiségfejlesztést helyezzük középpontba.

A tantárgyi értékelésben használjuk a tantervi követelmények alapján meghatározott besorolásokat, kategóriákat.

Nagyon fontosnak tartjuk az 1. osztály első félévi értékelését, nemcsak a gyermek, hanem a szülők orientációja, a későbbi együttműködés megalapozása érdekében is.

Értékelésünkben a szóbeliség dominál. Az írásbeli alkalmakat az egyes tanmenetekben jelöltük meg.

Mivel iskolánk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációját felvállalta, az ő értékelésük módosul a fejlesztésükről készült szakvélemény alapján. A róluk készült szöveges értékelést mindig a fejlesztő pedagógus szakvéleménye alapján készíti a tantárgyat tanító nevelő, az osztályban tanítók javaslatainak figyelembevételével.

III.2.12.2. Az értékelés formái és szempontjai a felső tagozaton és a gimnáziumban, valamint az ehhez kapcsolódó eljárások

A fentiekben említett 3 fajta értékelési funkciót alkalmazzuk iskolánk felső és gimnáziumi tagozatán is.

A pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen érdemjegyekkel értékeli, félévkor és a tanév végén osztályzattal minősíti.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön és/vagy az KRÉTA tanulmányi rendszeren keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök az KRÉTA tanulmányi rendszer alapján havonta ellenőrzi, és az esetleges elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanórákon szóban és írásban számolnak be a gyerekek a tudásukról. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult, de a tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Százaléktartomány	Osztályzat
100-90 %	jeles
89-75 %	jó
74-50 %	közepes
49-35 %	elégséges
35 % alatt	elégtelen

Ezen értékelési határok megváltoztatására az egyes tantárgyi munkaközösségek jogosultak aszerint, hogy milyen terjedelmű tananyag felmérését célozzák meg, illetve az adott tantárgy speciális sajátosságaihoz igazíthatják. Ezt a munkaközösségi munkatervekben rögzítik.

Az írásbeli számonkérések célja egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok megoldásán keresztül. Formái:

- írásbeli felelet/ röpdolgozat,
- házidolgozat,
- témazáró dolgozat.

Gyakorlati számonkérések:

A számonkérés ezen formája elsősorban a készségtárgyak esetében alkalmazható. Ide tartozik az önállóan végzett gyűjtőmunkák ellenőrzése és értékelése is.

A szóbeli számonkérés formái:

- szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján,
- órai munka: az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége,
- önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása és előadása.

A szóbeli feleletek értékelésekor a következő szempontok érvényesülnek:

- összefüggő felelet,
- felelet kérdések alapján,
 - kérdésekre jól, vagy kevésbé jól válaszol,
 - egyáltalán nem válaszol,
- nincs önálló gondolat.

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

- kitűnő (csak tanév végén),
- jeles(5),
- jó (4),
- közepes (3),
- elégséges (2),
- elégtelen (1).

A félévi és év végi tantárgyi osztályzatok megállapításának módja:

- A félévi és év végi tantárgyi osztályzat megállapítása a szaktanár kompetenciája.
- Az osztályzat kialakításánál a félév/tanév során szerzett tantárgyi osztályzatok átlagának számítása a legfőbb szempont.
- Ha az átlagszámítás eredménye egész jegy, ezt kell félévi/év végi osztályzatként beírni, ettől semmilyen indokkal nem lehet eltérni.
- Ha az átlagszámítás eredménye nem egész szám, akkor a szaktanár mérlegelésén múlik, hogy – a gyerek munkáját, személyiségét, képességét és szorgalmát ismerve – a jobb vagy a gyengébb osztályzatot adja-e.
- Ha az osztályfőnök nagy eltérést észlel az átlagszámítás és a szaktanár által adott osztályzat között, akkor szükséges a kettőjük közötti konzultáció.
- Amennyiben ezek után sem születik megegyezés, a főigazgató vagy főigazgató-helyettes bevonásával újabb konzultációt kezdeményezhet bármelyik fél. Ekkor a háromjuk szavazata alapján, egyszerű többséggel kell eldönteni a vitatott érdemjegyet.

A szóbeli feleletek során a középiskolások és az érettségizők esetében különösen figyelünk a következőkre:

- tartalom,
- logikai felépítés,
- kifejezőkészség, szaknyelv használata,
- kommunikatív készség.

Egyes tantárgyak (pl. az életvitel) tanítása során nem használjuk az érdemjeggyel való minősítést, ezekben az esetekben az év végi bizonyítványban a „részt vett” szerepel. Az érettségire felkészítő órák (kötött célú órakeret, fakultáció) esetében a tanulók minősítése „jól megfelelt”, „megfelelt”, „nem felelt meg” fokozatokkal történik.

III.2.12.3. A tanuló magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének elvei

A tanulók magatartásának értékelése félévkor és tanév végén a "példás", "jó", "változó", "rossz" minősítésekkel történik. Tanév közben a kiemelkedően jó, példamutató, tisztelettudó magatartást szóbeli vagy írásbeli dicsérettel értékeljük. A helytelen, tiszteletlen magatartást tanúsító, az iskolai vagy társadalmi szabályokat megszegő tanulókat szóban vagy írásban marasztaljuk el.

Magatartás értékeléséhez: A személyiség egyes jegyeit akkor tekintjük kialakultnak, ha az automatikusan működik.

Sikeresnek tekintjük személyiségfejlesztő tevékenységünket, ha a tanulóink túlnyomó többségére igazak az alábbiak:

Az első évfolyamon kezdődő és a második évfolyam végéig tartó **bevezető** szakaszban:

- ismerkedik az iskolai élet szabályaival, igyekszik azokat betartani,
- képes beilleszkedni a közösségbe, társaival megfelelő módon viselkedik,
- aktívan vesz részt a tanórán és tanórán kívüli feladatokban.

A harmadik évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó **kezdő** szakaszban:

- ismeri és betartja az iskola házirendjében megfogalmazott – rá vonatkozó – szabályokat,
- felszólítás, megértetés után törekszik az alapnormák teljesítésére,
- a közösségbe beilleszkedett, aktív szerepet vállal a közösség előtt álló feladatok megvalósításában,
- aktívan vesz részt a tanórán, kialakul benne a tudás megszerzésének igénye,
- iskolai kötelezettségeit a pedagógus segítő tevékenysége mellett rendszeresen teljesíti.

Az ötödik évfolyamon kezdődő és a hatodik évfolyam végéig tartó **alapozó** szakaszban:

- érti és betartja a Házirendben lefektetett, valamint az iskolában kialakult íratlan szabályokat,
- az iskolai kötelezettségeit kötelességtudatból rendszeresen teljesíti,
- egyéni képességének megfelelően teljesít.

A hetedik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó **fejlesztő** szakaszban:

- az iskolai kötelezettségeit kötelességtudatból és/vagy meggyőződésből rendszeresen teljesíti,
- gondolkodása, megnyilvánulásai, cselekedetei az alapvető erkölcsi normák elfogadását jelzik,
- felismeri egyéni képességeit, és törekszik azokat maximálisan felhasználva teljesíteni.

A kilencedik évfolyamon kezdődő és a tizedik évfolyam végéig tartó, **általános műveltséget megszilárdító** szakaszban:

- érti és betartja és önmaga is alkotja a Házirend szabályait,
- az iskolai kötelezettségeit meggyőződésből rendszeresen teljesíti,
- gondolkodása, megnyilvánulásai, cselekedetei az alapvető erkölcsi normák elfogadását jelzik.

A tizenegyedik évfolyamon kezdődő és a tizenkettedik évfolyam végéig tartó, **általános műveltséget** – a tanuló érdeklődésének, adottságának megfelelően – **elmélyítő, pályaválasztást segítő** szakaszban:

- az iskolai élet szabályait összhangba tudja állítani az önmagával szemben felállított saját kötelezettségeivel,
- az alapvető erkölcsi normák szerinti meggyőződéséből cselekszik, és mások felé is ezt a szemléletet közvetíti.

A tanulók szorgalmának értékelése félévkor és tanév végén a „példás”, „jó”, „változó”, „hanyag” minősítésekkel történik.

A tanulók jutalmazásának és büntetésének módját az iskolai SzMSz-ben határoztuk meg.

III.2.12.4. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Ha a tanuló a tanév végén 1-3 tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamba léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú esetén a szülő kérésére az iskola főigazgatója dönt.

Az új kerettanterv kétévenként adja meg a tantárgyak anyagát. Ezt a helyi tantervben évekre bontottuk és a **„fejlesztés várt eredményei”**, valamint a következő év **„előzetes tudás”** elvárásainak megfelelően minden tantárgy esetében megállapítottuk azt a tudásanyagot, **minimumkövetelményt**, amely a továbbhaladáshoz szükséges.

E követelmények iskolafokozatonkénti csoportosításban pedagógiai programunk 4. sz. mellékletében szerepelnek.

III.2.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások szervezésénél elsődleges szempont a tehetséggondozás és felzárkóztatás. Ha lehetőségeink engedik, nívvó-csoportos oktatást szervezünk matematikából és idegen nyelvből. Másik szempont, hogy a tanulók megfelelő férőhelyen, megfelelő eszközökkel tudjanak tanulni. Az informatika esetében ez 1 tanuló – 1 számítógép felállást jelent, technikából pedig a megfelelő helyet jelenti a gyakorlati munkák végzéséhez.

Egyéb foglalkozások, szakkörök szervezésekor minden esetben figyelembe vesszük a tanulók és szülők igényeit. Fő szempont, hogy az alacsonyabb óraszámú tantárgyak esetében is legyen lehetősége a tanulóknak külön foglalkozásokon, szakkörökön gyarapítani tudásukat, illetve művészeti és gyakorlati készségeket igénylő területeken is tevékenykedhessenek.

III.2.14. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az **iskolaorvosi vizsgálatok** jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a **testnevelési órákon** az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a **NETFIT** rendszer alkalmazásával

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek: egészségszónába, fejlesztési zónába,

fokozott fejlesztési zónába. A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan, személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

III.2.15. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

III.2.15.1. Egészségnevelés

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely lehetőséget teremt arra, hogy az emberek kontrollt szerezzenek saját egészségi állapotuk felett, és ezáltal képessé váljanak annak javítására, alakítására. A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy kielégítse megfogalmazódott szükségleteit, valamint környezetéhez alkalmazkodjék.

Az egészség a mindennapi élet erőforrása, amely pozitív fogalomként a társadalmi és egyéni erőforrásokat, illetve testi képességeket hangsúlyozza. Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jóllét állapota. Az egészséges tanuló társadalmilag integrálódik, a változó terheléshez alkalmazkodik, őrzi individuális önállóságát, és megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és társadalmi lehetőségei közt. Az egészség alapfeltételei és forrásai: béke, élelem, lakás, oktatás, jövedelem, stabil ökológiai rendszer, a fenntartható erőforrások, a társadalmi egyenlőség és igazságosság. Az egészségi állapot javítása megkívánja ezen alapvető előfeltételek alkotta biztos alapot.

Az iskola feladatai:

- A számba vett előfeltételek közül a tőle elvárhatókat minél nagyobb mértékben biztosítsa, illetve tudatosítsa a tanulóknál ezek szükségességét.
- Az iskola az egészséget meghatározó tényezők közül az iskolai egészségügyi ellátása mellett az életmód kialakítására tud hatást kifejteni.

Az iskola ezekre alapozva alkothatja meg egészségfejlesztési terveit. Az iskola a tanulók életének egyik legmeghatározóbb tényezője, mely nemcsak az oktató-nevelő munka, hanem a közösségi- és magánélet helyszíne is. Az iskola azon dolgozik, hogy az élet, a tanulás, a munka egészséges helyszíne legyen. Minden rendelkezésre álló eszközzel segíti a tanulókat, a tantestület és a dolgozók egészségének védelmét, fejlesztését. Az iskolai egészségfejlesztés célja, hogy képessé tegye az abban résztvevőket arra, hogy saját egészségüket felülvizsgálják és javítsák.

Az iskola összes tevékenységének fontos feladata, hogy szolgálja a tanulók egészséges táplálkozás iránti fogékonyságát, párkapcsolataik és szexualitásuk egészségét, a betegségek és a gyógyulás folyamatának megismerését, személyes krízishelyzeteik felismerését és kezelését, az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását, a szenvedélybetegségek elkerülését, ösztönözve a tanulókat a rendszeres sportolásra, testmozgásra.

Az iskola elősegíti a rizikóvállalás határainak megismerését, a tanulási környezet megfelelő kialakítását, az idővel való gazdálkodás képességének kifejlődését. Fontos a szerepe a természethez, az egészséges környezet kialakításához való viszony kialakításában.

Az egészségfejlesztési feladatsor magában foglalja a drogprevenció, kábítószerellenes tevékenységet is. Az iskola az elsődleges drogprevenció színhelye.

Célja: a drogmentesek megóvása, az egészségszemlélet és életmódi szokásrendszer orientálása, amelyek hatására a fiatalok a társadalmilag elfogadott módon viszonyulnak a szerfogyasztáshoz és értékelik azt.

Cél az eredményes védelmi stratégia kialakítása, hogy a tanulók csábítási helyzetekben képessé váljanak a kábítószer-fogyasztás elutasítására.

Az egészségfejlesztési tevékenységnek azzal a nehézséggel kell megbirkóznia, hogy az iskola tanulói számára a társadalom, a család nem nyújtja a megfelelő háttérrel az egészség megőrzésére, javítására. A tanulók egy része nincs abban a lelki, illetve testi egészségi állapotban, amely a tanulmányokban és magánéletben biztosíthatná az optimális előrejutást,

illetve nincs meg a lehetősége egészségi állapotának szinten tartására, javítására, az egészségkárosító hatások elkerülésére, leküzdésére.

Az iskola a megoldandó feladat pontos meghatározására felmérést készít a tanulók egészségi állapotáról. Célunk a tanulók egészségi állapotának és személyes körülményeinek minél teljesebb feltérképezése a lelki-testi állapottól a családi, lakási körülményekig a személyiségi jogok teljes körű tiszteletben tartásával. A felmérést követő elemző munka után meghatározhatók a célok, amelyet a program végrehajtása után értékelni lehet.

Az egészségfejlesztés terén célközösségeink az iskolába járó tanulók közössége, illetve az iskolával kapcsolatba kerülő szülők, családtagok, más iskolák tanulói, a tantestület a gazdasági-technikai dolgozók.

Munkánk során tehát nem csak az iskola szűk diákcsoportját szólítjuk meg, hanem minden, az iskolai munkában részt vevő tényezőt is, hiszen az egészségfejlesztés nem működik a tanulók szűkebb és tágabb környezete egészségi állapotának javítása nélkül.

A diákok számára készült programelemeknek figyelembe kell vennie az életkori sajátosságokat, a serdülőkorban, illetve a fiatal felnőttkorban lévő tanulók számára meghatározó társas kapcsolatok (barátok, társak, kortárscsoport) szerepét.

Az egészségfejlesztés célja, hogy biztosítsa a célcsoport egészségi állapotának minél hatékonyabb javítását. Ez jelenti az egészségi állapot javítása módszereinek folyamatos alkalmazását, illetve a károsító tényezők fellépésének megelőzését, képességet azok elhárítására.

Az egészségfejlesztés elemei az egészséges táplálkozásra, a szabadidő aktív eltöltésére, a mindennapi testmozgásra nevelést, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtését, a harmonikus családi életre és párkapcsolatra való felkészítést, az egészséges környezet kialakítására való igényt, az egészségkárosító magatartásformák elkerülését, a lelki egyensúly megteremtését, a bajbajutottakon segíteni akarást, a segíteni tudás képességét célozzák.

A drogprevenció célja az eredményes védelmi stratégia kialakítása (az elutasításra képesség tétel) a kábítószeres fogyasztásra történő csábítási helyzetekre. Az iskola a felmérés alapján megvalósítható és mérhető célokat tűz ki maga elé.

A célok megvalósulásához az iskola a rendelkezésre álló erőforrásokkal támogatja az egészségnevelési munkát.

- Biztosítja a program megvalósulásához szükséges munkaerőt, az anyagi erőforrásokat, azok előteremtéséhez a pályázati háttérrel, az iskola helyiségeit és felszerelését.
- Igénybe veszi partnerei segítségét, szükség esetén fordul a külső intézményi hálózathoz (családsegítő, rendőrség, gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat, lelkészek, civil közösségek, képviselő, stb.), illetve dolgozik együtt a belső partnerekkel (DÖK, szülői munkaközösség, tantestület, szabadidő-szervező, ifjúságvédelmi megbízott, védőnő, kortárssegítők, stb.).
- Az iskola – lehetőségeihez mérten – biztosítja az egészséges környezetet, az iskolai egészségnevelést, az iskolai egészségügyi szolgáltatásokat.
- Együttműködik a helyi közösség hasonló programjaival, szakembereivel.
- Az iskola olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a tanulók és pedagógusok jóllétét és méltóságát, lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- A program cselekvésorientált, így a cselekvés kereteinek biztosítása az iskola egyik legfontosabb feladata.

A program megvalósulása után az iskola értékeli:

- a megvalósult célokat,
- a hatékonyságot.
- Felmérés segítségével megvizsgálja az eredményességet,
- hol és miképp kell változtatni, folytatni a programot.

Az elemző munka után van lehetőség arra, hogy a tantestület, az iskolavezetés, a DÖK megállapítsa, hogy az egészségfejlesztésben munkánk célja milyen szinten lett sikeres vagy sikertelen, illetve tudjunk dönteni a folytatás mikéntjéről.

III.2.15.2. Környezeti nevelés

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

Szeretnénk, ha iskolánk olyan intézménnyé válna, ahol a szülők és a gyerekek által közösen kialakított hangulatos, szép környezetben a környezeti értékekre tudatosan vigyázó, felelős gondolkodású tanulók folytatnák tanulmányaikat. A szülők többek között azért is választanák intézményünket, mert a diákok harmonikusabb, stressz-mentesebb körülmények között tanulnának. Diákjaink aktív kezdeményező szerepet játszanának az iskolában kialakult környezettudatos szemlélet elterjesztésében a településen ill. leendő lakóhelyük szűkebb és tágabb környezetében is.

Alapelvek, értékek, szemlélet

Holisztikus szemlélet kialakítása a gyermekekben. Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy az ember a természet része. A keresztény értékrend fontos eleme az élet tisztelete, mely az ökológikus gondolkodásmód kialakításával fedezhető fel. Életünk minőségének javítása nem a fogyasztás növekedésével, hanem a fenntartható fejlődéssel biztosítható hosszú távon. Alapelveknek fogadjuk el továbbá a következőket:

- a környezetetika hatékony fejlesztése,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- tolerancia és segítő életmód,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,
- az egészség és a környezet összefüggései,
- helyzetfelismerés, ok – okozati összefüggések,
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség.

Helyzetkép, helyzetelemzés

A feladatok pontosításához évente áttekintjük iskolánk tárgyi és személyi adottságait kifejezetten környezeti nevelési szempontból. A helyi értékek és gondok feltérképezése, az iskolai programba való beépítése mind a tanítás tartalmát, mind a hozzá rendelt tevékenységrendszerrel illetően meghatározó lehet.

Konkrét célok

Tudja, mi a különbség a természetvédelem és a környezetvédelem között. Szűkebb környezetének természeti értékeit ismerje, legyen tisztában szerves, helyhez kötött kultúrájának értékeivel, melyek tisztelete alapja a FÖLD mint globális élőhelyünk tisztelésének.

A társadalmi, természeti környezetünk megóvásának vágya, lehetőségei épüljenek be minden tantárgy órai keretei közé. Fokozott lehetőségeket nyújtanak a kémia, biológia, történelem, földrajz tantárgyak.

A tanulók környezetkultúrája, környezeti tudatossága fejlettségi szintjének növelése.

Fedezzék fel a közvetlen kapcsolatot a környezeti nevelésben a tanulás tartalma és környezete között.

Lássák be, hogy közvetlen iskolai környezetük szebbé tétele, megóvása alapvető érdekük.

Cél a környezettel harmonikus életvezetési képességek kialakítása, a környezeti nevelés által gazdag tanulás-tanítási módszerek meghonosítása.

III.2.16. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánk fontos feladata tanulóink számára az esélyegyenlőség megteremtése. A tehetséggondozás mellett a felzárkóztatás is ezt a célt szolgálja. Iskolánk minden tanuló számára igyekszik biztosítani a neki megfelelő pedagógiai ellátást.

A tanulók felzárkóztatásának egyik legfontosabb feltétele a számukra biztosított nevelés-oktatás jó minősége. A pedagógusoknak tehát alaposan meg kell ismerniük a gyermekek személyiségét, érdeklődési körüket, adottságaikat, és ki kell deríteniük képességeik körét.

A tanulási kudarcok enyhébb eseteit tanórai felzárkóztatással, differenciált óravezetéssel próbáljuk orvosolni. A nem kötelező tanórai keretből is fordíthatunk időt – szükség esetén-felzárkóztatásra. Ezt egészíti ki az „egyéni foglalkozások” lehetősége. Ez utóbbit alkalmazzuk a tehetséggondozás mellett – a mindenkori igényeknek megfelelő arányban – tantárgyi felzárkóztatásra, és az első–negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészülésére.

Ha a tanulási kudarc nagyobb méreteket ölt, a problémás tanulókat az iskola a szülővel egyetértésben a nevelési tanácsadáshoz irányítja. A nevelési tanácsadás feladata a beilleszkedési zavarokkal, **tanulási nehézségekkel**, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek problémáinak feltárása, ennek alapján szakvélemény készítése. Ez a szakvélemény adja meg a gyermek nevelésével ill. oktatásával kapcsolatos további teendőket. A szakértői vélemény mentesítési javaslatot is tartalmazhat. A főigazgatóé a döntés joga.

A fogyatékoságok egy része azonnal felismerhető, más részük azonban csak később, esetleg későn derül ki. Előfordul, hogy a tanuló sajátos nevelési igényű, melynek megállapítása a nevelési tanácsadó megkeresésére szintén a szakértői és rehabilitációs bizottság feladata. Nagyon fontos feladat, hogy az ilyen tanulók számára is esélyegyenlőséget teremtsünk, számukra a „különleges gondozást” biztosítsuk.

A fogyatékoság megállapítására a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, valamint az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság jogosult. Iskolánk, mint a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény, az érintett tanulók számára az „egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátás”-t is biztosítja. Az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel iskolánk rendelkezik.

III.2.17. Pályázatok

Iskolánk oktató-nevelő munkáját az évek során megnyert pályázatok jelentősen befolyásolták. Mindegyik pályázat arra készítette a nevelőtestületet, hogy módszertani kultúráját fejlessze, munkáját nívósabbá tegye. Így az egész iskolai pedagógiai munka színvonalasabb lett, és a pedagógusokban megvan az igény az egész életen át tartó tanulásra, önmaguk fejlesztésére.

A kompetencia alapú oktatás bevezetése, technikáinak megismerése a HEFOP 3.1.3. pályázattal kezdődött. A nevelőtestület a továbbképzéseken résztvevő pedagógusok által megismerkedett új módszerekkel, ha kellett, ártértékelte addigi munkaformáit. Gyermekközpontú, az egyes kompetenciákat fejlesztő, kifejlesztő pedagógiai munka vált általánossá.

A TÁMOP 3.1.4 pályázattal a kompetencia alapú oktatás folytatódik. A kiemelt évfolyamokon és csoportokban a projekt alatt kidolgozott témahetek, saját innovációk beépítése az éves programunkba, s annak gyakorlati kivitelezése folyik.

Tudatosan alkalmazzuk a megismert új tanítási módszereket és kiemelten kezeljük az önálló ismeretszerzést.

IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

IV.1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVEZETÉSÉNEK KEZDETE AZ INTÉZMÉNYBEN

Az iskola a pedagógiai programját a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

IV.2 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE ÉS FELÜLVIZSGÁLATA

A pedagógiai program módosításának indoka pl. a körülmények (személyi, tárgyi feltételek, jogszabályi) változása lehet. A pedagógiai program módosításának szükségességéről nevelőtestület határoz.

A változtatást kezdeményezheti a köznevelési törvény változása, a fenntartó, a tantestület, a szülők.

A pedagógiai programot a kollégák bevonásával a főigazgató készíti el, a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó hagyja jóvá.

A pedagógiai programban foglaltak betartása az intézményben pedagógus munkakörben alkalmazottaknak kötelező.

IV.3 A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. Egy-egy példánya a következő helyen kerül elhelyezésre:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola főigazgatójánál,
- a főigazgató-helyettes irodájában,
- tanári szobában (szülők számára hozzáférhető),
- az iskola honlapján.

IV.4 A PEDAGÓGIAI PROGRAM SZABÁLYOZÁSI KÖRÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LIII. törvény
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LIII. törvény végrehajtásáról
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
- a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet
- az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet

V. KIEGÉSZÍTÉS A PEDAGÓGIAI PROGRAMHOZ

Boldogságprogram iskolánkban

A 2017/18-as tanévben iskolánk sikerrel vett részt a Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatán, melyet a magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára írtak ki.

Az Alapítvány 2014-ben indította el Boldogságóra programját, melynek fővédnöke Prof. Dr. Bagdy Emőke. Megfogalmazása szerint: „*Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élmény gazdag feladatai, játécai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermekeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.*”

A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára.

A „Boldog iskola” cím megszerzése további közös szakmai munka kezdete. Alapvető, hogy az intézmény pedagógiai programjában és munkatervében megfogalmazódjanak a „Boldog iskola” kritériumai, és az iskola egész pedagógiai szemléletébe beépüljön a Boldogság-program.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A program szellemisége felvállalható, összeegyeztethető az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott alapelvekkel, értékekkel. E szerint a pedagógusoknak törekednie kell arra, hogy

- érdekesek, élményszerűek legyenek a tanórák;
- az osztály összetartását fokozni kell;
- jobb legyen a viselkedés, jó kapcsolatokat alakítsunk ki;
- a diákok tanuljanak meg örömet találni: játékban, feladatban, munkában;
- adjunk módot a lelket építő éneklésre, és a testet fejlesztő mozgásra, sportra;
- sok kirándulásra kerüljön sor,
- érdekes rendezvények, versenyek legyenek az iskolában,
- erősíteni kell a pedagógiai munkában a pozitív szemléletet, az élet szeretetét.

Megvalósításának lehetséges terei:

- osztályfőnöki órák,
- bármilyen egyéb tanóra,
- kulturális-, sport és egyéb szabadidős foglalkozások.

VI. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Az óvoda pedagógiai programja
2. számú melléklet: Helyi tantervek

3. számú melléklet: „A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei”
4. számú melléklet: Továbbhaladás feltételei
5. számú melléklet: Az iskola Digitális protokollja

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium nevelőtestülete az intézmény pedagógiai programjának módosítását a mai napon megtartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Orosháza,

.....

főigazgató

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium diákönkormányzata az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Orosháza,

.....

a diákönkormányzat vezetője

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium szülői szervezete az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Orosháza,

.....

a szülői szervezet vezetője

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium igazgatótanácsa az intézmény szervezeti és működési szabályzatának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Orosháza,

.....

az igazgatótanács elnöke

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai programjának módosítását a mai napon főigazgatói jogkörömben jóváhagyom.

Orosháza,

.....
főigazgató

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai programjának módosítását a mai napon a fenntartó képviselőjeként jóváhagyom.

Orosháza,

.....
a fenntartó képviselője